

Na temelju članka 33. Statuta Grada Velike Gorice (Službeni glasnik Grada Velike Gorice br. 01/13., 2/18. i 2/19 - pročišćeni tekst) Gradsko vijeće Grada Velike Gorice na _____ sjednici održanoj _____ donijelo je

**STRATEGIJU IZJEDNAČAVANJA MOGUĆNOSTI I PRAVA ZA OSOBE S
INVALIDITETOM GRADA VELIKE GORICE U RAZDOBLJU OD
2020.-2024. GODINE**

Velika Gorica, lipanj 2020.

1. UVOD

Grad Velika Gorica, slijedeći preporuke *Nacionalne strategije za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom*, zadnjih deset godina sustavno provodi jedinstvenu politiku za osobe s invaliditetom. Donošenjem i provedbom *Strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice od 2009. do 2013. godine* - u daljnjem tekstu *I. velikogorička strategija* (Službeni glasnik Grada Velike Gorice br.12/08.) te *Strategije izjednačavanja mogućnosti i prava za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice od 2014. do 2018. godine* - u daljnjem tekstu *II. velikogorička strategija* (Službeni glasnik Grada Velike Gorice br. 09/13.) učinjen je značajan iskorak u području skrbi za osobe s invaliditetom u Gradu Velikoj Gorici.

Navedeni dokumenti utemeljeni su na suvremenim znanstvenim dostignućima i odredbama međunarodnih i nacionalnih zakona i dokumenata kao što su: *Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju*, *Opća deklaracija o ljudskim pravima*, *Deklaracija UN o pravima osoba s invaliditetom*, *Svjetski program djelovanja za osobe s invaliditetom*, *Standardna pravila UN-a o izjednačavanju mogućnosti za osobe s invaliditetom*, *Pariška povelja za novu Europu*, *Jedinstvena rehabilitacija za osobe s invaliditetom Vijeća Europe*, *Akcijski plan Vijeća Europe za promicanje prava i potpunog sudjelovanja u društvu osoba s invaliditetom: poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom u Europi od 2006. do 2015. godine*, *Europska socijalna povelja*, *Europska strategija za osobe s invaliditetom od 2010.-2020. godine*, *Strategija za osobe s invaliditetom Vijeća Europe od 2017. -2023. godine*, *Program održivog razvoja do 2030. godine*, *Direktiva (EU) 2016/2102 Europskog parlamenta i Vijeća o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora* i na kraju, najvažniji međunarodni dokument, *Konvencija UN-a o pravima osoba s invaliditetom* (Narodne novine, br. 6/07., u daljnjem tekstu: *Konvencija*), a u skladu s odredbama *Ustava Republike Hrvatske*, zakona i drugih propisa koji reguliraju najznačajnija životna područja za osobe s invaliditetom.

Tijekom desetogodišnjeg razdoblja provedbe *I. i II. velikogoričke strategije*, *Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice* za svaku kalendarsku godinu podnijelo je Gradskom vijeću Grada Velike Gorice izvješće o provedbi mjera i aktivnosti navedenih dokumenata. Iz izvješća je vidljivo da su se u svakom od pojedinih životnih područja koje sadrže *I. i II. velikogorička strategija* ostvarili značajni pomaci u smislu poboljšanja kvalitete života osoba s invaliditetom.

Značajni iskoraci postignuti su u području odgoja i obrazovanja, mobilnosti i pristupačnosti, informiranja i senzibiliziranja javnosti o mogućnostima i potrebama osoba s invaliditetom te športa i rekreacije.

U izradi *Strategije izjednačavanja mogućnosti i prava za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice u razdoblju od 2020. do 2024. godine* – u daljnjem tekstu *III. velikogoričke strategije* veliki doprinos su dali stručnjaci iz ustanova socijalne skrbi, zdravstva, odgojno-obrazovnih ustanova, znanstvenih institucija iz područja društveno-humanističkih znanosti, predstavnici civilnog sektora, privatnih inicijativa te same osobe s invaliditetom.

III. velikogorička strategija nastavlja prihvaćanje svrhe, ciljeva, definicije, temeljnih načela i smjernica djelovanja *Konvencije*.

Svrha Strategije je unapređivanje, zaštita i osiguravanje punog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava i temeljnih sloboda osoba s invaliditetom i unapređivanje i poštivanje njihova urođenog dostojanstva.

Cilj III. velikogoričke strategije je stvaranje uvjeta za aktivno uključivanje i ravnopravno sudjelovanje osoba s invaliditetom u svim životnim područjima te sprečavanje diskriminacije i snaženje svih oblika društvene solidarnosti.

Temeljna načela su: poštivanje urođenog dostojanstva, osobne autonomije, uključujući slobodu izbora i neovisnost osoba; nediskriminacija; puno i učinkovito sudjelovanje i uključivanje u društvo; poštivanje različitosti i prihvaćanje invaliditeta kao dijela ljudske različitosti i čovječnosti; jednakost mogućnosti; pristupačnost; jednakost muškaraca i žena; poštivanje sposobnosti razvoja djece s teškoćama u razvoju i poštivanje prava djece s teškoćama u razvoju na očuvanje vlastitog identiteta.

III. velikogorička strategija prihvaća definiciju iz *Konvencije* koja naglašava socijalnu dimenziju invaliditeta, ističući da se "pojam invaliditeta razvija i proistječe iz interakcije osoba s invaliditetom s barijerama u stavovima i barijerama u okolini koje onemogućuju njihovo potpuno i djelotvorno sudjelovanje u društvu ravnopravno s drugim osobama".

III. velikogorička strategija slijedi strukturu *Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine*. *Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice* predložilo je da *III. velikogorička strategija* kroz 10 životnih područja, koja sadrže 40 mjera, definira aktivnosti koje će se provoditi u razdoblju od 2020. do 2024. godine.

U tabelarnom prikazu u svakom pojedinom području života osoba s invaliditetom, vidljivi su rezultati desetogodišnje provedbe *I. i II. velikogoričke strategije* te mjere i aktivnosti koje je potrebno i dalje kontinuirano provoditi kao i nove mjere s pripadajućim aktivnostima.

Za koordinaciju mjera i aktivnosti te praćenje provedbe *III. velikogoričke strategije* zaduženo je *Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice* te nadležni Upravni odjel za društvene djelatnosti.

2. PREGLED STANJA

Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u Velikoj Gorici živi 6131 osoba s invaliditetom od čega je 3630 muškarac (59%) i 2501 žena (41%), što ukupno čini 9,7 % ukupnog stanovništva Grada. Najveći broj osoba s invaliditetom su starije od 65 godina, 2758 osoba ili oko 45%, dok je 2740 osoba u radno aktivnoj dobi od 20 do 64 godine što je oko 40 % u ukupnom udjelu osoba s invaliditetom. Invaliditet je prisutan u svim dobnim skupinama, oko 15% udjela čine djeca i mladi u dobi do 19.-te godine života.

Tablica 1.

Prikaz broja osoba s invaliditetom prema spolu i dobnim skupinama

Dobna skupina	Spol		Ukupno
	M	Ž	
0-4	10	10	20
5-9	67	33	100
10-14	237	122	359
15-19	242	182	424
20-24	225	126	351
25-29	89	59	148
30-34	28	24	52
35-39	29	15	44
40-44	38	26	64
45-49	184	39	223
50-54	278	83	361
55-59	295	168	463
60-64	418	346	764
65-69	519	429	948
70-74	405	351	756
75-79	274	216	490
80-84	176	141	317
85+	116	131	247
Ukupno	3630	2501	6131

Najčešće vrste oštećenja kod osoba s invaliditetom na našem području su oštećenja lokomotornog sustava te intelektualne teškoće.

Tablica 2.

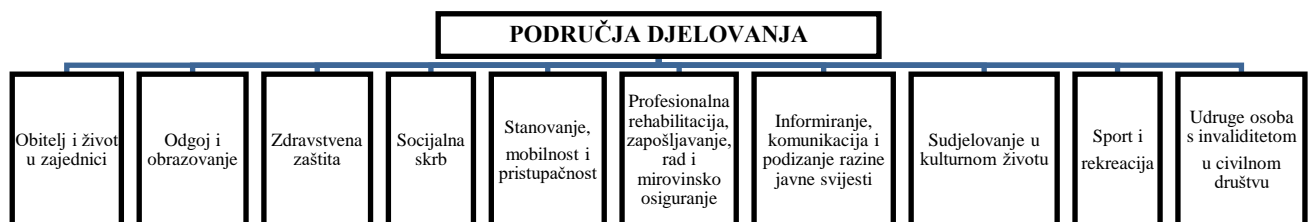
Prikaz vrsta oštećenja koja uzrokuju invaliditet ili kao komorbiditetne dijagnoze pridonose stupnju funkcionalnog oštećenja

Vrste teškoća	Ukupan broj	% od ukupnog broja osoba s invaliditetom
oštećenje lokomotornog sustava	1491	24,3
intelektualna oštećenja	1255	20,5
oštećenje drugih organa	1007	16,4
oštećenja jezično-govorne glasovne komunikacije i specifične teškoće u učenju	840	13,7
oštećenje središnjeg živčanog sustava	729	11,9
intelektualne teškoće	220	3,6
oštećenje vida (sljepoća i znatna slabovidnost)	194	3,2
prirođene anomalije i kromosomopatije	151	2,5
oštećenje perifernog živčanog sustava	94	1,5
oštećenje sluha (gluhoća i naglušost)	72	1,2
autizam	26	0,4

Prema podacima Zavoda za javno zdravstvo na našem području evidentirano je 77 osoba s težim intelektualnim teškoćama, 69 s teškim intelektualnim teškoćama, 29 osoba s Down sindromom te 24 osobe koje imaju multiplu sklerozu.

3. PODRUČJA DJELOVANJA STRATEGIJE

Područja djelovanja *III. velikogoričke strategije* uvjetno su podijeljena, a mjere i aktivnosti međusobno se nadopunjuju i uvjetuju. Veći je dio mjera u izravnoj nadležnosti gradskih upravnih tijela i institucija, ali su jednako značajne i mjere u nadležnosti ministarstava i državnih institucija koje se ne mogu uspješno ostvariti bez aktivnog sudjelovanja tijela lokalne i regionalne razine.

I. OBITELJ I ŽIVOT U ZAJEDNICI

Svaka osoba ima pravo na život u obitelji i zajednici. Prema podacima *Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo*, osobe s invaliditetom na području Grada Velike Gorice u najvećem broju, njih 95,3 %, žive u obitelji, 2,9% osoba s invaliditetom živi samo, 0,6 % živi u udomiteljskoj obitelji, a 1,2 % boravi u ustanovi.

Budući da se roditelji djece s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom susreću s različitim izazovima, počevši od suočavanja s dijagnozom i promjenama koje invaliditet donosi za cijelu obitelj, problema kod ostvarivanja materijalnih prava do predrasuda s kojima se često moraju nositi, potrebno im je osigurati dodatnu pomoć i podršku. Pomoć je potrebna u vidu informacija, psihološke pomoći, materijalne pomoći, socijalnih usluga i senzibilizacije javnosti. Kako bi potrebna pomoć i podrška bila što dostupnija, te život osoba s invaliditetom i njihovih obitelji bio što kvalitetniji, dostupnost pomoći i usluga bi trebalo osigurati na lokalnoj razini. U pristupu osobama s invaliditetom važno je jačanje socijalnog modela koji se temelji na filozofiji inkluzije koja smatra da svatko na svoj način može pridonijeti društvu i da tom društvu pripada.

Položaj osoba s invaliditetom društveno je uvjetovan, stoga se društvo treba prilagođavati njihovim potrebama.

Sažetak postignuća od 2009. do 2018. godine

Od 2009. godine u prostorima Centra za odgoj i obrazovanje Velika Gorica, od svog osnutka, organizirano se odvija rad *Savjetovaništa za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice*. Savjetovanište ima nekoliko timova čiji se rad odvija individualno s djecom s teškoćama u razvoju, njihovim roditeljima, stručnjacima iz odgoja i obrazovanja, socijalne skrbi i zdravstva te osobama s invaliditetom u vidu psihološkog, logopedskog, socio-pedagoškog i obiteljskog savjetovanja, a isto tako i putem edukativnih radionica. U okviru Savjetovaništa 2015. godine otvorena je *Posudionica didaktičkih sredstava i pomagala*.

Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica je ustanova socijalne skrbi koja provodi posebne programe odgoja i obrazovanja za djecu i mlade osnovnoškolskog uzrasta s lakim i umjerenim intelektualnim teškoćama. Djeci, mladima i odraslim osobama s intelektualnim teškoćama pruža usluge privremenog smještaja, poludnevnog i cjelodnevnog boravka, prehrane, njege i brige o zdravlju, medicinske i psihosocijalne rehabilitacije te usluge organiziranog provođenja slobodnog vremena i radnih aktivnosti.

Na području Grada Velike Gorice, programima Centra, u prosincu 2019. godine obuhvaćeno je: 55 učenika u programu odgoja i obrazovanja; a pružanjem socijalnih usluga u zajednici edukacijsko rehabilitacijskom podrškom kroz programe psihosocijalne podrške i integracije obuhvaćeno je 152 djece; programima radno okupacionih aktivnosti obuhvaćeno je 40 odraslih osoba.

Ustanove predškolskog odgoja i Centar za djecu, mlade i obitelj Velika Gorica provodili su UNICEF-ov program „Rastimo zajedno Plus“ namijenjen roditeljima djece s teškoćama u razvoju do 8. godine života. Također, Centar za djecu, mlade i obitelj u svoje redovne programe uključuje djecu s teškoćama u razvoju.

Udruga „Sunčica“ od 2016. godine provodi edukacijsko-rehabilitacijske igraonice za djecu s teškoćama u razvoju. Programom su obuhvaćene dvije grupe po 6-8 djece, a program provodi 5 stručnjaka edukacijsko-rehabilitacijskog profila.

Udruga „Suncokret“ okuplja osobe s invaliditetom te provodi programe za njih i za članove njihovih obitelji.

Ciljevi i očekivani ishodi u razdoblju od 2020. do 2024. godine:

- jačati svijesti o značaju kvalitetnog obiteljskog života za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom te pružati podrške svim članovima njihovih obitelji;
- razvijati izvaninstitucionalne mreže podrške za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom;
- pokrenuti sustav ranih intervencija u Velikoj Gorici;
- povećati broj specijaliziranih udomiteljskih obitelji za djecu s teškoćama u razvoju.

1. MJERA: SENZIBILIZACIJA I EDUKACIJA STRUČNJAKA I ŠIRE JAVNOSTI O SPECIFIČNOSTIMA POTREBA DJECE S TEŠKOĆAMA, ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI TE OSOBA S INVALIDITETOM	
Aktivnost 1. Senzibilizacija i edukacija stručnjaka iz odgojno-obrazovnog sustava (odgojitelja, učitelja) o specifičnostima potreba djece čiji su članovi obitelji (braća, sestre, roditelji) osobe s invaliditetom	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj održanih akcija · broj održanih predavanja/tribina/radionica · broj medijskih nastupa na navedenu temu
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice · odgojno-obrazovne ustanove · Udruge koje skrbe za osobe s invaliditetom
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2021. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Nemamo podatak o broju predmetnih edukacija. Osnovati tim za provođenje predmetne edukacije.

Aktivnost 2. Edukacija i senzibilizacija zdravstvenog osoblja za odgovarajuće komuniciranje i pristupanje s osobama s invaliditetom	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj održanih predavanja/tribina/radionica · broj zdravstvenih djelatnika obuhvaćenih edukacijom
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice · ustanove i udruge koje se bave problematikom osoba s invaliditetom
Rokovi:	· 2022. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Ne raspoložemo podacima o održanim predavanjima, tribinama, radionicama na predmetnu temu. Osnovati tim za provođenje predmetne edukacije.
Aktivnost 3. Edukacija i senzibilizacija poslodavaca za odgovarajuće komuniciranje i pristupanje osobama s invaliditetom	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj održanih predavanja/tribina/radionica · broj prisutnih poslodavaca
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice · ustanove i udruge koje se bave problematikom osoba s invaliditetom
Rokovi:	· 2021. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Ne raspoložemo podacima o održanim predavanjima, tribinama, radionicama na predmetnu temu. Osnovati tim za provođenje predmetne edukacije.
2. MJERA: RAZVIJATI I ŠIRITI MREŽU IZVANINSTITUCIONALNIH USLUGA ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU I OSOBE S INVALIDITETOM USMJERENIH NJIHOVOM PUNOM UKLJUČIVANJU U ŽIVOT ZAJEDNICE	
Aktivnost 1. Savjetovalište za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj sati savjetovanja · broj korisnika: <ul style="list-style-type: none"> ✓ djeca s teškoćama u razvoju ✓ osobe s invaliditetom ✓ roditelji koji imaju dijete s invaliditetom
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Savjetovalište za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	U 2018. godini savjetovališnim radom obuhvaćeno je 212 korisnika koji su uglavnom djeca s teškoćama u razvoju, te njihovi roditelji. Temeljem iskazanih potreba i u svrhu poboljšanja pružanja usluga savjetovališta za odrasle osobe s invaliditetom, dogovoriti dinamiku dolazaka stručnjaka u prostore udruge „Suncokret“.
Aktivnost 2. Posudionica didaktičkih pomagala	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj nabavljenih pomagala · broj posudbi pomagala · broj djece - korisnika pomagala
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Savjetovalište za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	<i>Posudionica didaktičkih pomagala osnovana je 2015. godine unutar Savjetovališta za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice. Namijenjena je djeci koja pohađaju posebni odgojno - obrazovni program te korisnicima Savjetovališta. Broj posudbi, uz stručne naputke za primjenu i rad kod kuće, po godinama je: 2015. godine - 42 posudbe, 2016. godine - 116 posudbi, 2017. godine - 97 posudbi, 2018. godine - 86 posudbi. Broj korisnika za proteklo razdoblje je 341, a u posudionici je ukupno 71 didaktičko sredstvo na raspolaganju njenim korisnicima.</i>

Aktivnost 3. Grupe podrške i kreativne radionice za roditelje djece s teškoćama s organiziranim igraonicama za njihovu djecu	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj održanih grupa podrške za roditelje · broj održanih edukacija <i>Rastimo zajedno Plus</i> · broj održanih kreativnih radionica za roditelje djece s teškoćama u razvoju s organiziranim čuvanjem njihove djece
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · udruge · Centar za djecu, mlade i obitelj Velika Gorica · ustanove predškolske dobi
Rokovi:	· 2021. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Udruga „Suncokret“ organizira kreativne radionice za roditelje djece s teškoćama u razvoju. Organizirane su na način da u njima sudjeluju i djeca s teškoćama u razvoju te osobe s invaliditetom. U isto vrijeme ne postoji organizirana igraonica za djecu s teškoćama.
Aktivnost 4. Edukacijsko-rehabilitacijska igraonica za djecu s teškoćama u razvoju	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj korisnika · broj održanih sati
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· udruga Sunčica
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	U igraonici sudjeluje 20-tak djece. Igraonica se održava 2 sata tjedno kroz 10 mjeseci.
Aktivnost 5. Osigurano mjesto i prijevoz za izlaske mladih osoba s invaliditetom	
Pokazatelji:	· broj korisnika
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Klub mladih Velika Gorica · Gradsko društvo Crvenog križa Velika Gorica
Rokovi:	· 2021. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Budući da je malo ugostiteljskih objekata arhitektonski pristupačno osobama s invaliditetom, potrebno je detektirati objekte koji svoje zabavne sadržaje mogu ponuditi svima na ravnopravnoj osnovi. Nužno je umrežavanje s Klubom mladih te pružanje njihovih sadržaja i mladima s invaliditetom. Realizaciju prijevoza moguće je ostvariti kombi vozilom za prijevoz osoba s invaliditetom.
Aktivnost 6. Priprema na život poslije smrti roditelja osoba s invaliditetom	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj sati grupa podrške · broj sati savjetovanja · broj korisnika
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· udruge koje skrbe za osobe s invaliditetom
Rokovi:	· 2022. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Formirati tim za pružanje podrške i savjetovanja
3. MJERA: USTANOVITI SUSTAV RANIH INTERVENCIJA ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU	
Aktivnost 1. Edukacija i senzibilizacija roditelja iz opće populacije za rano prepoznavanje različitih teškoća kod djece	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj održanih radionica · broj prisutnih roditelja na radionicama
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · zdravstvene ustanove · pružatelji usluga rane intervencije
Rokovi:	· 2021. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Ne postoji organizirana edukacija roditelja za rano prepoznavanje teškoća kod djece. Osnovati tim za provođenje predmetne edukacije.

Aktivnost 2. Osnivanje mobilnih timova za ranu intervenciju kod djece s teškoćama u razvoju	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · osnovan mobilni stručni tim · broj izlazaka na teren · broj korisnika
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · ustanove iz područja zdravstva i socijalne skrbi · udruge
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2022. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Privatna fizikalna terapija Gordana Vešligaj provodi rani dojenački tretman, program razvijanja motoričkih vještina te program senzorne integracije. „Poticanje cjelokupnog razvoja djeteta kroz polisenzorne vježbe i igru“ i „Program poticanja razvoja senzorne integracije“ programi su Centra za odgoj i obrazovanje Velika Gorica kroz koje se pruža podrška djeci različitih vrsta teškoća od 6.-10. godine. Kako bi multidisciplinarna usluga rane intervencije bila dostupna i učinkovita za djecu s teškoćama i njihove roditelje, potrebno je osnovati tim za pružanje usluga ranih intervencija i odrediti sjedište.
Aktivnost 3. Edukacija patronažne službe, pedijataru i medicinskih sestara u svrhu prevencije i rane intervencije kod neurorizične djece	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj sati održanih predavanja · broj sati održanih radionica · broj stručnjaka uključenih u edukaciju i predavanja
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Centar za djecu, mlade i obitelj Velika Gorica · udruge
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2021. godina · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Osnovati tim za rane intervencije čiji članovi će držati predmetne edukacije.
4. MJERA: POTICATI I PODRŽAVATI UDOMLJAVANJE I POSVAJANJE DJECE S TEŠKOĆAMA I OSOBA S INVALIDITETOM	
Aktivnost 1. Promotivne–edukativne aktivnosti s ciljem senzibiliziranja potencijalnih udomitelja/posvojitelja	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj održanih promotivno-edukativnih aktivnosti · broj obitelji koji su posvojili ili udomili djecu s teškoćama na području Grada Velike Gorice
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Centar za socijalnu skrb Velika Gorica · udruge koje se bave problematikom udomljenja i posvojenja
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	U Centru za socijalnu skrb Velika Gorica formiran je tim za udomiteljstvo koji pruža pomoć i podršku obiteljima udomitelja. S ciljem promocije udomiteljstva na našem području djeluje udruga <i>Toplo srce</i> . Putem Centra za socijalnu skrb Velika Gorica osigurana je skrb u udomiteljskim obiteljima za petnaestero djece od čega je dvoje s teškoćama u razvoju. Tijekom 2017. i 2018. godine realizirana su dva posvojenja od kojih je u jednom posvojeno dijete s teškoćama u razvoju.
Aktivnost 2. Kontinuirana stručna podrška, praćenje i supervizija za udomiteljske i posvojiteljske obitelji	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj održanih radionica za članove udomiteljskih/posvojiteljskih obitelji · broj održanih edukacija za članove udomiteljskih/posvojiteljskih obitelji · broj sati održanih edukacija za članove udomiteljskih/posvojiteljskih obitelji · broj održanih supervizija za članove udomiteljskih/posvojiteljskih obitelji
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Centar za socijalnu skrb · udruge koje se bave problematikom udomljenja i posvojenja
Rokovi	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	S ciljem podrške udomiteljskim obiteljima, Centar za socijalnu skrb Velika Gorica na godišnjoj razini održi oko 10 susreta u trajanju od 2 sata. Program edukacije i podrške budućim posvojiteljima prije zasnivanja posvojenja provode udruge za potporu posvojenju. Savjetodavnu pomoć i potporu djetetu i posvojitelju u periodu od 6 mjeseci nakon posvojenja pruža Centra za socijalnu skrb nakon posvojenja.

II. ODGOJ I OBRAZOVANJE

Konvencija UN o pravima djeteta jasno navodi da sva prava zajamčena Konvencijom moraju biti dostupna svoj djeci. Strategijom Vijeća Europe o pravima djeteta od 2016. do 2020. godine određuju se prioritete Vijeća Europe o zaštiti prava djece i naglašava potreba ostvarivanja prava sve djece. Strategija ističe jednake mogućnosti za svu djecu kao jedno od prioriteta područja djelovanja te navodi da će Vijeće Europe nastaviti štiti prava djece s teškoćama u razvoju na osnovi Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom (UNCRC) i Preporuka Vijeća Europe o omogućavanju punog uključivanja u društvo djece i mladih s teškoćama u razvoju te o deinstitutionalizaciji i životu u zajednici djece s teškoćama u razvoju. Nacionalna strategija za prava djece (2014.-2020.) ističe da pravo na obrazovanje obuhvaća ne samo jednak pristup obrazovanju i akademskim prilikama, već i sudjelovanje u životu, što je nužno za djetetov osobni razvoj, promicanje međusobnog razumijevanja, tolerancije i prijateljstva te njegovanje osjećaja društvene i građanske odgovornosti. Obrazovanje je nužno za ispunjenje svih građanskih, političkih, ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava izraženih u Konvenciji o pravima djeteta.

Unaprjeđivanje inkluzivnog obrazovanja jedan je od temeljnih ciljeva odgoja i obrazovanja u odnosu na položaj djece s teškoćama u razvoju u odgojno-obrazovnom sustavu i društvu općenito. Prema Nacionalnoj strategiji za prava djece, inkluzivno obrazovanje nije „izvanjski dodatak“ postojećem odgojno-obrazovnom sustavu, već predstavlja bitnu odrednicu kvalitetnog odgoja i obrazovanja i dokaz njegove usmjerenosti na dijete. Nužno uključuje individualizirani pristup poučavanju svakog djeteta što posljedično znači da je odgojno-obrazovna ustanova dobro mjesto za svako dijete koje tako dobiva uvjete za razvoj i učenje na svoj način. Podrazumijeva široku lepezu promjena, mnogo širu od uklanjanja arhitektonskih barijera: od educiranosti cjelokupnog osoblja odgojno-obrazovne ustanove o pristupu u odgoju i obrazovanju djece s teškoćama, uključenih pomoćnika u nastavi za učenike kojima su oni potrebni, senzibiliziranost okoline za prihvaćanje djeteta do opremljenosti vrtića/škole različitim didaktičkim pomagalicama i uređajima.

Na području Grada Velike Gorice godišnje se rađa oko 600 djece, što znači da ih je oko 11.000 u dobi od 0 do 18 godina. U sustav predškolskog odgoja uključeno je oko 2.750 djece (od ukupno oko 3.600 djece predškolske dobi), dok osnovne škole polazi oko 5.600 djece. Srednje škole na području Grada polazi oko 2.000 djece dok ih oko 1.200 polazi zagrebačke srednje škole. Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica (CZOO) je ustanova socijalne skrbi čija je osnovna djelatnost odgoj, obrazovanje i edukacijska rehabilitacija djece i mladih osnovnoškolskog uzrasta s intelektualnim teškoćama. Na području Grada Velike Gorice programima Centra obuhvaćeno je: 55 učenika u programu škole i 152 djece kroz programe psihosocijalne podrške i integracije.

Kako bi se zadovoljile potrebe djece s teškoćama u razvoju od velike je važnosti senzibilizacija i informiranje šire javnosti o teškoćama kao i o mogućnostima pojedinog djeteta. Važnost lokalne zajednice ogleda se u provedbi programa destigmatizacije djece s teškoćama u razvoju, unaprjeđenju znanja o potrebama djece, njihovog uključivanja u različite sustave i društvo te pružanju podrške i potrebne infrastrukture djeci, njihovoj biološkoj obitelji ili udomiteljima (Nacionalna Strategija za prava djece).

Sažetak postignuća od 2009. do 2018. godine

Grad Velika Gorica osnivač je četiri ustanove predškolskog odgoja: DV Velika Gorica, DV Ciciban, DV Žirek i DV Lojtrica. U predškolske programe uključeno je oko 80 djece s teškoćama u razvoju kojima pomažu treći odgojitelji te ih u inkluzivnim uvjetima pripremaju za školu. Svi dječji vrtići imaju multidisciplinarnu stručnu timove koji podrazumijevaju i stručnjake za rad s djecom s teškoćama u razvoju (edukacijske rehabilitatore i logopede). Poseban program predškolskog odgoja za djecu s teškoćama u razvoju provodi se u Dječjem vrtiću Žirek, a njime je obuhvaćeno oko 15-ero djece u 3 odgojne skupine. Program je u potpunosti

besplatan za roditelje. Djeca s teškoćama u razvoju imaju prednost pri upisu u dječje vrtiće što znači da njihove prijave ne podliježu postupku bodovanja već se posebno razmatraju. Djeca s teškoćama u razvoju u redovitom predškolskom programu ostvaruju pravo na umanjene cijene od 25%. Grad podržava program predškolskog odgoja kojeg ostvaruju djeca s teškoćama govorno-jezične komunikacije u Poliklinici SUVAG. Program polazi 10 do 15 djece godišnje i u cijelosti se financira iz gradskog proračuna. Osim odgojno obrazovnih ustanova, kraći program predškolskog odgoja, kojeg polaze djeca s teškoćama u razvoju, provodi i udruga Sunčica.

U području dostupnosti odgojno obrazovnih ustanova djeci s teškoćama u razvoju, u OŠ Eugena Kumičića su za učenike oštećena vida postavljene linije vodilje, učionice su označene Brailleovim pismom, a u OŠ Eugena Kvaternika, OŠ Novo Čiče, OŠ Nikole Hribara i u Srednjoškolskom centru Velika Gorica izgrađen je lift. OŠ Ščitarjevo ima podiznu platformu. Učenicima s teškoćama u razvoju, sukladno zahtjevima i potrebama, Grad pomaže u nabavi specijalizirane informatičke opreme za potrebe školovanja.

Velikogoričke osnovne škole polazi oko 5.600 učenika od kojih oko 450 ima Rješenje o primjerenom programu obrazovanja, a uz podršku pomoćnika u nastavi svoje pravo na obrazovanje godišnje ostvaruje 65 do 70-ero djece i to u okviru projekta „Svako dijete ima pravo na obrazovanje“. Za djecu koja nisu obuhvaćena projektom, a imaju takvu potrebu, osiguravaju se dodatni pomoćnici koji se financiraju iz gradskog proračuna. Obzirom na sve složeniji posao pomoćnika u nastavi, iz gradskog proračuna se financira njihova dodatna edukacija sa ciljem osnaživanja i dobivanja stručne podrške.

Ciljevi i očekivani ishodi u razdoblju od 2020. do 2024. godine:

- osigurati dostupnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja za svu djecu s teškoćama u razvoju;
- uspostaviti kvalitetan sustav prijelaza djece s teškoćama u razvoju iz jedne odgojno-obrazovne ustanove u drugu;
- osigurati edukaciju zaposlenih u odgojno-obrazovnom sustavu;
- unaprijediti kvalitetu rada pomoćnika u nastavi u osnovnim školama;
- osigurati udžbenike i potrebnu opremu djeci s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama;
- podržavati i unaprjeđivati rad mobilnih stručnih timova;
- osigurati pravo djece s teškoćama u razvoju na sudjelovanje i ravnopravnost u svim segmentima njihova života.

1. MJERA: OSIGURATI INKLUZIVNI RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE ZA SVU DJECU	
<i>Aktivnost 1. Osigurati uvjete za uključivanje djece teškoćama u razvoju rane dobi (1-3 g.) u dječje vrtiće</i>	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · podaci o broju uključene djece · podaci o broju uključene djece od 1-3 godine
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · dječji vrtići
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2022. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Podaci iz dječjih vrtića ukazuju na povećanje broja djece koja se upisuju u dječje vrtiće pa tako i djece s teškoćama u razvoju. Najčešće se uključuju djeca od navršene treće godine života. Sustav rane intervencije podrazumijeva rano uključivanje djece s teškoćama u razvoju u različite oblike rehabilitacije i tretmana zbog boljih i povoljnijih ishoda za dijete. Stoga je važno osigurati uvjete u dječjim vrtićima za uključivanje mlađe djece u programe predškolskog odgoja.
<i>Aktivnost 2. Omogućiti provedbu programa predškolskog odgoja kraćeg trajanja za djecu s teškoćama u razvoju u inkluzivnim uvjetima</i>	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · podaci o broju uključene djece

Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · dječji vrtići · udruga <i>Sunčica</i>
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2023. godina · kontinuirano (program udruge <i>Sunčica</i>)
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Zbog nedovoljnih kapaciteta u dječjim vrtićima za svu djecu, rijetko se koristi mogućnost uključivanja djece s teškoćama u razvoju u kraće programe predškolskog odgoja. Obzirom da su upravo kraći programi često optimalno rješenje za djecu s teškoćama, važno je omogućiti njihovu provedbu u svim dječjim vrtićima.
Aktivnost 3. Osigurati stručne i humane resurse za rad s djecom s teškoćama u razvoju	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · podaci o zapošljavanju i broju educiranih odgojno-obrazovnih radnika u odnosu na broj djece u inkluziji
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · dječji vrtići
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	U svim dječjim vrtićima zaposleni su multidisciplinarni stručni timovi koji uključuju i stručnjake edukacijsko-rehabilitacijskog profila. U odgojnim skupinama u kojima su djeca s teškoćama u razvoju, zaposleni su treći odgojitelji, a u DV Žirek s djecom rade njegovatelji i fizioterapeut. Zbog nedostatka odgojitelja na tržištu rada, potrebno je pronaći alternativno rješenje za sadašnje „treće odgojitelje“ kako bi se zadržala kvaliteta odgojno-obrazovnog rada s djecom.
2. MJERA: OSIGURATI KOORDINIRANO, INTEGRATIVNO I BRZO DJELOVANJE PREMA DJECI S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU PRILIKOM DIJAGNOSTIKE, VJEŠTAČENJA I PRIJELAZA IZ JEDNE ODGOJNO-OBRAZOVNE U DRUGU	
Aktivnost 1. Uspostaviti sustav suradnje prijelaza djece iz jedne odgojno-obrazovne ustanove u drugu na lokalnoj razini	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · uspostavljen sustav suradnje prijelaza djece iz jedne odgojno-obrazovne ustanove u drugu na lokalnoj razini
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica, dječji vrtići, osnovne i srednje škole · Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb i hrvatske branitelje Zagrebačke županije - Ispostava Velika Gorica
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2021. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Prilikom upisa djeteta u osnovnu školu, korisno je imati kvalitetne informacije o njegovim sposobnostima i postignućima koje može dati dječji vrtić. Isto vrijedi i za prijelaz iz osnovne u srednju školu, ali i za horizontalne prijelaze – iz jednog vrtića ili škole u drugi vrtić ili školu. Trenutno razmjena takvih informacija ovisi o pojedinačnim dogovorima i suradnji, no ne postoji jasno definiran sustav s utvrđenim pravilima. Uspostaviti vertikalni prijenos informacija u odgojno-obrazovnom ciklusu djeteta na lokalnoj razini.
Aktivnost 2. Osigurati didaktička sredstva i pomagala odgojno-obrazovnim ustanovama i tako omogućiti lakšu i bržu procjenu, davanje stručnog mišljenja i preporuka	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · podaci o nabavljenim dijagnostičkim sredstvima za dječje vrtiće i osnovne škole
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · dječji vrtići · osnovne škole
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	U svrhu pravovremenog otkrivanja specifičnih teškoća kod djece, vrtići i škole trebali bi biti opremljeni didaktičkim sredstvima i pomagalima za lakšu procjenu, davanje stručnog mišljenja i upućivanje na dijagnostiku. Posebno ranjiva skupina su djeca iz romskih obitelji, izoliranih područja i obitelji

	nižeg socioekonomskog statusa jer se često zbog otegotnih okolnosti u funkcioniranju obitelji dodatno produžuje postupak dijagnostike teškoća.
3. MJERA: OSIGURAVANJE POMOĆNIKA U NASTAVI UČENICIMA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU U OSNOVNIM ŠKOLAMA	
Aktivnosti 1. Osigurati pomoćnike u nastavi u osnovnim školama svim učenicima koji imaju takvu potrebu	
Pokazatelji:	· zadovoljena potreba za pomoćnicima u nastavi za sve učenike koji imaju takvu potrebu
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · MZO · Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb i hrvatske branitelje Zagrebačke županije - Ispostava Velika Gorica
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Uz podršku pomoćnika u nastavi, svoje pravo na obrazovanje godišnje ostvaruje 65 do 70 djece. Opravdanost za uključivanjem pomoćnika u nastavi proizašla je iz detaljne analize potreba djece temeljem dokumentacije, dosadašnjeg iskustva s pomoćnicima te uspješnosti djece u školi. Obzirom da je donesen novi Pravilnik o pomoćnicima u nastavi, promijenjen je postupak odobravanja pomoćnika te je nužno usklađivanje s novim odredbama.
Aktivnost 2. Osigurati kontinuiranu edukaciju i supervizijsku podršku pomoćnicima u nastavi	
Pokazatelji:	· organizirana i provedena edukacija i supervizija za pomoćnike u nastavi
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · osnovne škole · Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Način i sadržaj osposobljavanja pomoćnika u nastavi definirat će MZO (izrađuje program za stjecanje kvalifikacija). Do tada, edukacija pomoćnika provodit će se prema dosadašnjoj praksi. Obzirom da postoji potreba za dodatnom edukacijom i kontinuiranom supervizijom, takav način podrške osigurava se iz sredstava gradskog proračuna.
4. MJERA: PODRŽATI NABAVU UDŽBENIKA, OPREME ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU I UKLJUČIVANJE TERAPIJSKOG PSA U ODGOJNO-OBRAZOVNI PROCES	
Aktivnosti 1. Nabava udžbenika prilagođenih posebnim odgojno-obrazovnim potrebama učenika	
Pokazatelji:	· nabavljeni udžbenici prilagođeni posebnim odgojno-obrazovnim potrebama učenika za sve učenike koji imaju takvu potrebu
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · osnovne škole · Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Sredstva za udžbenike za djecu s teškoćama u razvoju koja se školuju u redovnom odgojno-obrazovnom sustavu osiguravaju se u gradskom proračunu. Pravo na besplatne udžbenike ostvaruju djecu u osnovnim školama i djeca u CZOO.
Aktivnost 2. Sudjelovanje u nabavi opreme prilagođene posebnim odgojno-obrazovnim potrebama učenika	
Pokazatelji:	· količina nabavljene opreme za učenike koji imaju takvu potrebu
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Za djecu s teškoćama u razvoju koja imaju takvu potrebu, sufinanciraju se troškovi informatičke i druge specifične opreme koja im je potrebna za školovanje.

Aktivnost 3. Poticanje razvoja djece s teškoćama u razvoju uključivanjem terapijskog psa u odgojno-obrazovni proces	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · podaci o broju uključene djece u odgojno-obrazovnom procesu sa terapijskim psom · broj realiziranih sati
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica; · osnovne škole; · udruga Dog Dancing Team
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Projekt se provodi u OŠ Eugena Kvaternika u suradnji sa Centrom za odgoj i obrazovanje Velika Gorica u razrednim odjeljenjima koja polaze učenici s intelektualnim teškoćama kao i djeca s višestrukim teškoćama. Projektom se utječe na poboljšanje motoričkog razvoja, razvoj senzorne integracije, socio-emocionalni razvoj te poboljšanje motivacije za učenje i koncentracije.
5. MJERA: OSIGURATI DOSTUPNOST I RAVNOMJERNU POKRIVENOST USLUGAMA MOBILNIH STRUČNIH TIMOVA	
Aktivnost 1. Podrška i pomoć mobilnim edukacijsko-rehabilitacijskim timovima u organizaciji dolazaka u odgojno-obrazovne ustanove	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · učestalost dolazaka mobilnih timova u odgojno-obrazovne ustanove
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	<p>Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica ima 11 stručnjaka koji su završili edukaciju za rad u Mobilnom stručnom timu; u okviru redovnog rada provode socijalnu uslugu integracije u 4 osnovne škole na područje Grada Velike Gorice i Zagrebačke županije, a to su: OŠ Velika Mlaka, OŠ J. Habdelića, OŠ Slavka Kolara Kravarsko i OŠ Pokupsko.</p> <p>Mobilni stručni timovi pružaju pomoć integraciji učenika s teškoćama u redovni sustav odgoja i obrazovanja kroz stručnu podršku odgajateljima i učiteljima u prilagodbi odgojnih i nastavnih sadržaja.</p> <p>Posljednjih godina, zbog povećanja broja djece koja se školuju u inkluzivnim uvjetima, povećava se potreba za podrškom mobilnih stručnih timova.</p>
Aktivnost 2. Provedba programa prevencije školskog neuspjeha	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj korisnika · broj sati podrške
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Programom je u 2018. godini obuhvaćen 81 učenik, 15 roditelja i 9 učitelja i stručnih suradnika. Program se održava 2 puta mjesečno po dva sata. Provedbom programa i jačanjem mreže stručne podrške u zajednici, kroz edukacijsko - rehabilitacijsku podršku djeci s teškoćama, njihovim roditeljima i odgojno obrazovnim djelatnicima, teži se postići senzibiliziranje javnosti, prevencija nepoželjnih oblika ponašanja te prevencija socijalne isključenosti.
6. MJERA : OSIGURATI PRAVO NA SUDJELOVANJE DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU	
Aktivnost 1. Aktivno uključivati djecu s teškoćama u razvoju u život zajednice	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj uključene djece s teškoćama u razvoju i način njihova sudjelovanja
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica · odgojno-obrazovne ustanove
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano

Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Djeca s teškoćama u razvoju sudjeluju u životu zajednice aktivno sudjelujući u Dječjem gradskom vijeću kao i u gradskim akcijama i manifestacijama. Njihova aktivna participacija ovisi o svijesti i edukaciji stručnjaka o uključivanju djece s teškoćama u razvoju u donošenju odluka u različitim sustavima, čemu je potrebno posvetiti posebnu pažnju.
--	--

III. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Konvencija o pravima osoba s invaliditetom, u ovom području, naglašava pravo djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom na uživanje najvećeg mogućeg zdravstvenog standarda bez diskriminacije temeljem invaliditeta. Osobama s invaliditetom potrebno je osigurati dostupnost zdravstvenih usluga i programa koji se pružaju drugim osobama, uključujući područje spolnog i reproduktivnog zdravlja i zdravstvene programe kojima je obuhvaćeno cijelo stanovništvo. Važna je dostupnost zdravstvenih usluga koje su osobama s invaliditetom posebno potrebne zbog njihovog invaliditeta, uključujući primjerenu ranu identifikaciju i intervenciju, kao i usluge čija je namjena smanjenje i prevencija daljnjeg invaliditeta, uključujući invaliditet kod djece i starijih osoba. Osobito je značajna dostupnost usluga u zajednici u kojoj osobe s invaliditetom žive. U pružaju zdravstvene skrbi, u javnom i privatnom sektoru, treba se primjenjivati nediskriminirajući i etički pristup osobama s invaliditetom.

Zakon o zdravstvenoj zaštiti («Narodne novine» br. 100/18.) uređuje načela i mjere zdravstvene zaštite, prava i obveze osoba u korištenju zdravstvene zaštite, nositelje društvene skrbi za zdravlje stanovništva, sadržaj i organizacijske oblike obavljanja zdravstvene djelatnosti te nadzor nad obavljanjem zdravstvene djelatnosti. Zdravstvena zaštita obuhvaća sustav društvenih, skupnih i individualnih mjera, usluga i aktivnosti za očuvanje i unaprjeđenje zdravlja, sprječavanje bolesti, rano otkrivanje bolesti, pravodobno liječenje te zdravstvenu njegu i rehabilitaciju. Svi građani imaju pravo na zdravstvenu zaštitu i mogućnost ostvarenja najviše moguće razine zdravlja u skladu s odredbama zakona.

Provedbom mjera zdravstvene zaštite osobama s invaliditetom osigurano je ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu iz obaveznog zdravstvenog osiguranja (pravo na primarnu zdravstvenu zaštitu, specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu, bolničku zdravstvenu zaštitu, pravo na korištenje lijekova, pravo na dentalnu zaštitu, pravo na ortopedsku i druga pomagala).

Sažetak postignuća od 2009. do 2018. godine

Postignuća u znanosti, istraživanja i praksa pokazuju kako djetetov razvoj te uspješnost njegove uključenosti i prevladavanje brojnih barijera uvelike ovise o ranoj intervenciji i potpori obitelji. Svjedoci smo napretka znanosti i tehnologija te novih metoda dijagnostike koji omogućuju sve ranije otkrivanje odstupanja od pravilnog razvoja djeteta. Prema podacima različitih istraživanja, oko 10% novorođene djece spada u neurorizičnu skupinu. To saznanje obvezuje nas da se na sustavan način osigura i uredi provedivost rane intervencije i potpore obitelji u tom procesu.

Iako je osiguranje ostvarivanja prava s područja zdravstvene zaštite u nadležnosti države, Grad Velika Gorica je, sukladno materijalnim i organizacijskim mogućnostima, tijekom proteklog razdoblja nastojao osigurati viši standard zdravstvene zaštite osobama s invaliditetom kao i lakši pristup zdravstvenim uslugama. Učinjeni su pomaci u području pristupačnosti zdravstvenih ustanova osobama sa invaliditetom. Postavljene su linije vodilje u Domu zdravlja Zagrebačke županije - Ispostavi Velika Gorica. Izgradnjom rampe Zavod za zdravstveno osiguranje učinio je pristupačnim usluge Zavoda svim građanima Velike Gorice. Nabavom ginekološkog stola za žene s invaliditetom osigurana je pristupačnost ginekološke ordinacije ženama s invaliditetom. Podržani su programi rane intervencije koje provodi Maka centar. Oformljena je posudionica ortopedskih pomagala koja na raspolaganju ima invalidska kolica, štake, medicinske krevete, toaletne stolice „princeze“, hodalice, rampu, scala mobil te jolly (sprava za svladavanje arhitektonskih barijera).

Ciljevi i očekivani ishodi u razdoblju od 2020. do 2024. godine:

- poticati osiguranje uvjeta za ravnopravnu i cjelovitu zdravstvenu zaštitu;
- djelovati u smjeru pristupačnosti javnih i privatnih zdravstvenih ustanova;

- osigurati jednak pristup zdravstvenim uslugama ženama s invaliditetom, uključujući predporođajno, ginekološko savjetovanje i liječenje te savjete u vezi s planiranjem obitelji;
- osigurati sustavno informiranje u vezi s individualnim zdravstvenim potrebama ili uslugama, u obliku razumljivom osobama s invaliditetom;
- trajna posjeta patronažne službe zbog edukacije i zdravstvene zaštite, u smislu prevencije i očuvanja zdravlja te podrške obitelji.

1. MJERA: POTICANJE I OSIGURAVANJE UVJETA ZA RAVNOPRAVNU I CJELOVITU ZDRAVSTVENU USLUGU OSOBA S INVALIDITETOM	
<i>Aktivnost 1. Poticanje arhitektonske prilagodbe zdravstvenih ustanova (područnih ambulanti Doma zdravlja, ljekarni, stomatoloških ambulanti) osobama s invaliditetom</i>	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj pristupačnih građevina · broj prilagođenih sadržaja
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice · nositelji zdravstvene zaštite na području Grada Velike Gorice
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Dom zdravlja Zagrebačke županije – Ispostava Velika Gorica kao glavni pružatelj zdravstvenih usluga na našem području, arhitektonski je pristupačan osobama s invaliditetom. Postavljene su linije vodilje te ima izgrađen lift. Nabavom specijaliziranog ginekološkog stola osigurana je pristupačnost ginekološke ordinacije ženama s invaliditetom. Zavod za zdravstveno osiguranje izgradnjom rampe i preseljenjem u prizemlje objekta osigurao je pristupačnost njihovih usluga osobama s invaliditetom.
<i>Aktivnost 2. Podrška radu Posudionice ortopedskih pomagala</i>	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · održavanje postojećih pomagala · nabava novih pomagala
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · Gradsko društvo Crvenog križa Velika Gorica
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Posudionica ortopedskih pomagala sadrži 19 bolničkih kreveta, 21 kolica, 13 hodalica, 20 pari štaka, 13 toaletnih stolaca – princeza, 1 Scalamobil, 1 Jolly (pomagalo za premošćivanje stepenica), 1 pokretnu sklopivu rampu. Posudionica se svake godine nadopunjuje sukladno potrebama.
<i>Aktivnost 3. Osiguranje prijevoza na potrebne specijalističke preglede shodno interesima i potrebama osoba s invaliditetom (mamografija, stomatologija i sl.).</i>	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj pruženih usluga prijevoza za zdravstvene svrhe
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · Gradsko društvo Crvenog križa Velika Gorica
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Grad Velika Gorica je nabavio dva vozila specijalizirana za prijevoz osoba s invaliditetom. Uslugu prijevoza koordinira Gradsko društvo Crvenog križa Velika Gorica. Prijevoz je dostupan za različite životne potrebe, uključujući i odlazak liječniku.

IV. SOCIJALNA SKRB

Socijalna skrb uključuju prevenciju, promicanje promjena, pomoć u zadovoljavanju osnovnih životnih potreba i podršku pojedincu, obiteljima i skupinama, s ciljem unaprjeđenja kvalitete života i osnaživanja korisnika u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba te njegovog aktivnog uključivanja u društvo.

Pojam socijalne isključenosti često se povezuje sa osobama s invaliditetom koje među korisnicima socijalne skrbi zauzimaju značajno mjesto. Stoga je cilj i ovog strateškog dokumenta uklanjanje socijalne isključenosti osoba s invaliditetom te njihova inkluzija. Osobama s invaliditetom treba omogućiti uvjete na odgovarajući životni standard za njih i njihove obitelji, uključujući odgovarajuću prehranu, odijevanje, stanovanje, kao i na stalno unaprjeđenje životnih uvjeta.

Roditeljima djece s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom, bez obzira na uzrok i okolnosti nastanka invaliditeta, potrebno je osigurati odgovarajuću razinu informiranosti o ostvarivanju pojedinih prava u sustavu socijalne skrbi. Pritom je nužno posebnu pozornost posvetiti ranjivim skupinama unutar ove populacije: djevojčicama i ženama s invaliditetom, osobama s težim stupnjem invaliditeta, osobama koje žive u ruralnoj sredini, osobama s invaliditetom starije životne dobi, siromašnim osobama s invaliditetom, roditeljima s invaliditetom, roditeljima djece s teškoćama u razvoju i sl.

Sažetak postignuća od 2009. do 2018. godine

Sustav socijalne skrbi na nacionalnoj razini definiran je *Zakonom o socijalnoj skrbi* i nudi prava koja se načelno mogu podijeliti na novčana davanja i usluge. Djelatnosti socijalne skrbi obavljaju ustanove socijalne skrbi, udruge, vjerske zajednice, druge pravne i fizičke osobe, pod uvjetima i na način propisan spomenutim *Zakonom* i posebnim zakonima i propisima za njihovo provođenje.

U Velikoj Gorici socijalnu pomoć i socijalne usluge provode Centar za socijalnu skrb Velika Gorica te Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica. Gradsko društvo Crvenog križa Velika Gorica je prepoznato kao kvalitetan partner u provođenju izvaninstitucionalnih oblika socijalnih usluga.

Opći akti Grada Velike Gorice definiraju prava i pomoći koje osobe s invaliditetom mogu ostvariti s ciljem unaprjeđenja kvalitete života, a za koje se izdvajaju sredstva iz proračuna Grada. Putem jednokratnih novčanih pomoći pomaže se djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom kod nabave ortopedskih pomagala, specijalizirane informatičke opreme, poboljšanja uvjeta stanovanja, troškova liječenja i rehabilitacije. Pruža se i pomoć u vidu nabave hrane za pse pomagače koju koristi 8 osoba s invaliditetom. Roditeljima djece s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom koje ne mogu koristiti sredstva javnog prijevoza, a koje pohađaju program predškolskog odgoja i naobrazbe, obrazovni program ili program rehabilitacije, Grad subvencionira troškove prijevoza. Subvenciju koristi u prosjeku 40 osoba. Za djecu s teškoćama u razvoju koja ostvaruju program predškolskog odgoja u inkluzivnim uvjetima cijena programa se umanjuje za 25%, a roditeljima s invaliditetom cijena se umanjuje sukladno stupnju invaliditeta. Hrvatskim ratnim vojnim invalidima, sukladno *Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji* (»Narodne novine« br.121/17.), osigurava se građevinsko zemljište i besplatna komunalna infrastruktura.

Ciljevi i očekivani ishodi u razdoblju od 2020. do 2024. godine:

- istražiti potrebe osoba s invaliditetom te snimiti postojeće stanje pomoći i usluga u zajednici;
- umrežiti ustanove i udruge koje daju socijalnu pomoć i pružaju socijalne usluge;
- osigurati trajnu interdisciplinarnu usklađenost službi državnih, gradskih i privatnih davatelja socijalnih usluga u mjeri koja odgovara potrebama osoba s invaliditetom;
- poboljšati kvalitetu života osoba s invaliditetom, njihove socijalne sigurnosti, zaštite i integracije.

1. MJERA: PRAĆENJE SOCIJALNOG I MATERIJALNOG STATUSA OSOBA S INVALIDITETOM I NJIHOVIH OBITELJI	
<i>Aktivnost 1. Istraživanje o materijalnom statusu osoba s invaliditetom te potrebi za trajnim primjerenim zbrinjavanjem osoba s teškim invaliditetom</i>	
Pokazatelji:	· provedeno istraživanje
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Studijski centar socijalnog rada · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice · Grad Velika Gorica · Centar za socijalnu skrb Velika Gorica
Rokovi:	· 2020.-2022. godina
Polazni podaci	Studijski centar socijalnog rada je 2011. godine proveo istraživanje o

(u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	socijalnom položaju osoba s invaliditetom u Hrvatskoj koje problematizira i obrađuje 3 cjeline: uključenost u zajednicu, neovisni život i nasilje nad osobama s invaliditetom. U istraživanje je bilo uključeno 689 osoba s invaliditetom. Osnovati tim za istraživanje. Provesti istraživanje o materijalnom statusu osoba s invaliditetom i njihovih obitelji te o potrebi njihovog zbrinjavanja.
2. MJERA: PRUŽANJE FINACIJSKE PODRŠKE RODITELJIMA DJECE S TEŠKOĆAMA I OSOBAMA S INVALIDITETOM	
<i>Aktivnost 1. Financijska pomoć za liječenje, rehabilitaciju, nabavu ortopedskih i tehničkih pomagala, prilagodbu stambenog prostora osobama s invaliditetom te slične potrebe</i>	
Pokazatelji:	· broj korisnika · utrošena novčana sredstva
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · Centar za socijalnu skrb Velika Gorica
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Putem jednokratnih novčanih pomoći Grad pomaže obiteljima djece s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom. Kroz ovaj vid pomoći obuhvaćeno je prosječno 45 obitelji. Za tu svrhu osigurano je 123.500,00 kn.
<i>Aktivnost 2. Sufinanciranje troškova prijevoza za djecu s teškoćama u razvoju i nezaposlene osobe s invaliditetom koje ne mogu koristiti sredstva javnog prijevoza</i>	
Pokazatelji:	· broj korisnika
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Grad Velika Gorica od 2003. godine sufinancira troškove prijevoza za djecu s teškoćama u razvoju koja pohađaju odgojno-obrazovni program ili program rehabilitacije te za nezaposlene osobe s invaliditetom koje ne mogu koristiti sredstva javnog prijevoza, a isto tako pohađaju program rehabilitacije. Ovim programom obuhvaćeno je 40 korisnika.
<i>Aktivnost 3. Besplatan javni prijevoz za nezaposlene osobe s invaliditetom koje imaju najmanje 70 % oštećenja, sukladno Cjeniku ZET-a</i>	
Pokazatelji:	· broj korisnika
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · udruge osoba s invaliditetom
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Osobe s invaliditetom pravo na besplatan prijevoz ostvaruju preko udruga osoba s invaliditetom. Pravo se odnosi na nezaposlene slijepo osobe te njihove pratitelje, gluhe i nagluhe osobe, osobe s intelektualnim teškoćama, te ostale osobe s invaliditetom koje imaju oštećenje gornje ili donje ekstremitete, boluju od cerebralne ili dječje paralize, multiple skleroze, miastenije gravis, distrofije i srodnih neuromišićnih oboljenja, a imaju tjelesno oštećenje od najmanje 70%. Pravo na besplatan prijevoz godišnje ostvari oko 830 osoba s invaliditetom.
<i>Aktivnost 4. Nabava hrane za pse pomagače</i>	
Pokazatelji:	· osigurana besplatna hrana za pse pomagače
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Grad Velika Gorica osigurava sredstva za besplatnu hranu za korisnike pasa pomagača s našega područja. Pravo na besplatnu hranu koristi 8 osoba s invaliditetom. Hrana se dostavlja svaki mjesec na adrese korisnika.
3. MJERA: POTPORE I POTICAJI OBITELJIMA UDOMITELJA ČIJI SU KORISNICI OSOBE S INVALIDITETOM I DJECA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU	
<i>Aktivnost 1. Izraditi kriterije za financijsku potporu i druge oblike pomoći obiteljima udomitelja djece s</i>	

teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom	
Pokazatelji:	· broj korisnika pomoći
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · Centar za socijalnu skrb · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice · ustanove i udruge koje skrbe za osobe s invaliditetom te promiču udomiteljstvo
Rokovi:	· 2021. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Zakon o udomiteljstvu prepoznaje specijalizirano udomiteljstvo koje podrazumijeva složeniju i specifičniju skrb za određene vrste korisnika kao što su djeca ili mlađe punoljetne osobe s tjelesnim, intelektualnim ili osjetilnim teškoćama. Udomitelj koji obavlja udomiteljstvo kao zanimanje ima pravo na opskrbninu, naknadu za rad udomitelja, prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja. Pored navedenih zakonskih prava ne postoje dodatne pomoći koje bi bile stimulirajuće za pružatelje ove socijalne usluge.

V. STANOVANJE, MOBILNOST I PRISTUPAČNOST

Jedno od općih načela Konvencije je pristupačnost. Važno je osiguranje pristupačnosti izgrađenom okruženju, prijevozu, informacijama i komunikacijama, uključujući informacijske i komunikacijske tehnologije i sustave, kao i drugim uslugama i prostorima otvorenim i namijenjenim javnosti, kako u urbanim, tako i u ruralnim područjima. Osiguranje pristupačnosti na ravnopravnoj osnovi je bitno kako bi osobama s invaliditetom osigurali život neovisan o tuđoj pomoći i potpuno sudjelovanje u svim područjima života. Pri izgradnji pristupačnosti valja se voditi načelima univerzalnog dizajna tj. stvaranja okruženja, proizvoda, programa i usluga koje će biti dostupne svim ljudima u najvećoj mogućoj mjeri.

Mjere pristupačnosti odnose se na identifikaciju i uklanjanje prepreka i barijera pristupačnosti građevine, ceste, prijevoza i drugih zatvorenih i otvorenih prostora uključujući škole, stambene zgrade, zdravstvene ustanove i radna mjesta, informacije, komunikacije i druge usluge, elektroničke usluge i službe hitnih intervencija.

Sažetak postignuća od 2009. do 2018. godine

Prepoznajući važnost pristupačnosti u životu osoba s invaliditetom, kao i ostalih građana, u ovom području su napravljeni veliki iskoraci.

U gradskom središtu, na novoizgrađenim cestama i gradskim obilaznicama u zonama pješačkih prijelaza upušteno je oko 350 rubnjaka. Upušteni rubnjaci s taktilnim površinama omogućuju lakše i neovisnije kretanje kako osobama slabije pokretljivosti tako i onima s oštećenjem vida. Na semaforiziranim raskrižjima instalirano je 105 zvučnih signalizatora. Na javnim parkiralištima obilježeno je 125 parkirališnih mjesta za potrebe osoba s invaliditetom. Osobama s invaliditetom (koje posjeduju važeći znak pristupačnosti) omogućeno je besplatno, vremenski neograničeno, parkiranje u svim zonama naplate na području Grada Velike Gorice, ukoliko su parkirališna mjesta označena za parkiranje osoba s invaliditetom zauzeta. Osobe s invaliditetom u tu svrhu trebaju se registrirati u sustav tvrtke VG Komunalac d.o.o. čiji djelatnici na terenu vrše kontrolu naplate. Izrađena je prilazna rampa u stambenu zgradu na Trgu Stjepana Radića br. 2 za potrebe mobilnosti djeteta koje je koristilo elektromotorna kolica. Proširen je nogostup na dijelu Sisačke ulice kako bi se osobama s invaliditetom omogućilo kretanje. U naselju Kuče, radi neovisnog kretanja osoba s oštećenjem vida, obilježen je pješački prijelaz s upuštenim rubnjacima, linijama vodiljama i pred pješačkim prijelazom postavljena umjetna izbočina za smirivanje brzine prometovanja, te podignuti uvis prometni znakovi.

Gradske službe pri građenju novih i rekonstrukciji svih postojećih cesta poštuju odredbe važećeg *Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti*, odnosno paze da se izvrši arhitektonska prilagodba pješačkih površina za neovisno kretanje osoba slabije pokretljivosti i osoba s oštećenjem vida, kao i da se pri gradnji novih javnih parkirališta predvidi odgovarajući broj parkirališnih mjesta namijenjenih za potrebe osoba s invaliditetom. Kako bi javni prijevoz bio pristupačniji osobama s invaliditetom, sa ZET-om je ugovoren određeni broj niskopodnih

autobusa. Za osobe koje se kreću pomoću invalidskih kolica omogućeno je korištenje kombi vozila specijaliziranog za prijevoz osoba s invaliditetom. Grad je 2010. godine nabavio vozilo te izdvaja sredstva za njegovo održavanje, gorivo, organizaciju prijevoza te plaću dva vozača. Tijekom 2018. godine nabavljeno je još jedno vozilo koje je na raspolaganju osobama s invaliditetom.

U području pristupačnosti odgojno-obrazovnih ustanova postavljene su linije vodilje u OŠ Eugena Kumičića, učionice su označene Brailleovim pismom, a u OŠ Eugena Kvaternika, OŠ Novo Čiče, OŠ Nikole Hribara i u Srednjoškolskom centru Velika Gorica izgrađen je lift. OŠ Ščitarjevo ima podiznu platformu. Kako bi kulturni i obrazovni sadržaji bili dostupni osobama s invaliditetom izgrađena je rampa na Pučkom otvorenom učilištu.

S ciljem stvaranja pretpostavki boljeg stanovanja za osobe s invaliditetom, 2017. godine program *Arhitektonska prilagodba stambenih zgrada osoba s invaliditetom* započeo je s provedbom. Unutar programa prilagođena je 1 stambena zgrada u kojoj živi 5 osoba koje se kreću pomoću invalidskih kolica, 1 osoba koja se kreće pomoću dvije štake te 3 osobe koje se otežano kreću.

Postavljanjem rampe na objekt HZZO-a usluge Zavoda su postale pristupačne osobama s invaliditetom. Također je postavljena rampa na zgradu Croatia osiguranja, te koso podizna platforma na zgradu Policijske postaje.

Ciljevi i očekivani ishodi u razdoblju od 2020. do 2024. godine:

- stvarati okruženje pristupačno osobama s invaliditetom primjenom načela univerzalnog dizajna;
- unaprjeđivati dostupnost javnog prijevoza, signalizacije u prometu i drugih područja važnih za neovisno kretanje i komunikaciju osoba s invaliditetom;
- informacijska podrška za gluhe i slijepe osobe;
- učiniti pristupačnim kulturne, športske, rekreacijske sadržaje;
- poboljšati stambene uvjete osoba s invaliditetom.

1. MJERA: PROVEDBA I NADZOR PROVOĐENJA PROPISA ZA OSIGURANJE PRISTUPAČNOSTI PROMETNICA OSOBAMA S INVALIDITETOM I SMANJENE POKRETLJIVOSTI	
<i>Aktivnost 1. Kontinuirano uvoditi elemente pristupačnosti te postupno uskladiti postojeće elemente pristupačnosti u području prometa s Pravilnikom o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti</i>	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj novih elemenata pristupačnosti na javno-prometnim površinama · analiza izvedenih elemenata pristupačnosti kojom će se utvrditi broj izgrađenih elemenata pristupačnosti usklađenih s Pravilnikom (prednost će imati prometne površine koje su detektirane kao prioritetne od strane osoba s invaliditetom i Povjerenstva za osobe s invaliditetom)
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · VG Komunalac · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2024. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Na novoizgrađenim cestama i gradskim obilaznicama upušteno je u zonama pješačkih prijelaza ukupno oko 350 rubnjaka. Na frekventnim raskrižjima neki od upuštenih rubnjaka imaju taktilne površine. Na semaforiziranim raskrižjima instalirano je 105 zvučnih signalizatora. Na javnim parkiralištima obilježeno je 125 parkirališnih mjesta za potrebe osoba s invaliditetom. Ne postoji analiza elemenata pristupačnosti koji nisu usklađeni s Pravilnikom. Sukladno potrebama osoba s invaliditetom utvrdit će se prioritete za analizu prometnih područja te njihovo postupno usklađivanje s propisima.
2. MJERA: OSIGURANJE I UNAPRJEĐENJE MOBILNOSTI OSOBA S INVALIDITETOM	
<i>Aktivnost 1. Unaprjeđenje pristupačnosti javnog prijevoza za osobe s invaliditetom</i>	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj niskopodnih autobusa · broj autobusnih stajališta prilagođenih potrebama osoba s invaliditetom

	<ul style="list-style-type: none"> · broj autobusa koji prometuju na području Grada Velike Gorice koji imaju zvučne jedinice
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Sa ZET-om je ugovoreno 29 niskopodnih autobusa koji prometuju na području Grada Velike Gorice, a na 38 autobusa je ugrađena oprema s glasovnom najavom (zvučne jedinice).
Aktivnost 2. Dostupnost kombi vozila specijaliziranog za prijevoz osoba s invaliditetom	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj korisnika · broj sati usluge prijevoza
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · Gradsko društvo Crvenog križa Velika Gorica
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Grad Velika Gorica nabavio je 2 kombi vozila specijalizirana za prijevoz osoba s invaliditetom. Vozila su dostupna svaki dan, tijekom 24 sata. Uslugu prijevoza mjesečno koristi 20-tak osoba s invaliditetom kroz 200 sati vožnje. Vozila su dostupna na korištenje i sportašima Sportskog saveza osoba s invaliditetom za svrhu natjecanja i treninga.
Aktivnost 3. Provedba programa Osobni asistent	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj korisnika · broj sati
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · Gradsko društvo Crvenog križa Velika Gorica
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Gradsko društvo Crvenog križa Velika Gorica od 2007. godine provodi program <i>Osobni asistent</i> . Program je namijenjen djeci s teškoćama u razvoju i odraslim korisnicima s ciljem pomoći u zadovoljavanju svakodnevnih životnih potreba (odlazak na trening, odlazak u školu, kulturne aktivnosti, edukaciju, liječniku i sl.). Programom je obuhvaćeno oko 20 korisnika. Godišnje se pruži oko 8.300 sati asistencije.
3. MJERA: UNAPRJEĐENJE PRISTUPAČNOSTI GRAĐEVINA JAVNE I POSLOVNE NAMJENE TE STAMBENIH PROSTORA OSOBA S INVALIDITETOM	
Aktivnost 1. Kod gradnje novih i rekonstrukcije postojećih građevina primjenjivati Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj intervencija u postupcima izdavanja akata za građenje · broj intervencija u postupcima izdavanja uporabnih dozvola za građenje
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	U 2018. godini Upravni odjel za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenja izdao je ukupno 120 akata za građenje te je obavljeno 60 tehničkih pregleda. U promatranoj godini nije bilo intervencija tijekom izdavanja akata te tijekom tehničkih pregleda.
Aktivnost 2. Prilikom izdavanja građevinskih dozvola i primjene Pravilnika o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti poticati i investitore na korištenje optimalnih elemenata pristupačnosti (rampa)	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj i vrsta elemenata pristupačnosti za svladavanje visinskih razlika odabranih kod novogradnje · broj i vrsta elemenata pristupačnosti za svladavanje visinskih razlika kod adaptacije izgrađenih prostora · sastanak/predavanje/tribina za investitore s ciljem podizanja svijesti o važnosti odabira primjerenog elementa pristupačnosti
Odgovorne/provedbene	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica

institucije i organizacije:	· Povjerenstvo za osobe s invaliditetom
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Upravni odjel za provedbu dokumenata prostornog uređenja i građenja prilikom izdavanja akata za građenje primjenjuje <i>Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti</i> . Ne postoji podatak o učestalosti korištenja pojedinog elementa pristupačnosti. Napraviti ispitivanje u svrhu dobivanja podataka o korištenju elemenata pristupačnosti.
Aktivnost 3. Osigurati pristupe stambenim objektima u kojima žive osobe s invaliditetom i osobe smanjene pokretljivosti koje se ne mogu samostalno kretati ni uz pomoć ortopedskih pomagala	
Pokazatelji:	· broj stambenih zgrada koje su osigurale elemente pristupačnosti · broj osoba s invaliditetom kojima je osigurana pristupačnost
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · upravitelji stambenih jedinica
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Suradnjom Grada, predstavnika stanara te upravitelja stambene zgrade u ulici Matice hrvatske 7, postavljena je montažna podizna platforma. Na taj način osigurana je mobilnost za pet osoba koje se kreću pomoću invalidskih kolica, jednu osobu koja se kreće pomoću dvije štake te tri osobe koje se otežano kreću. Postupak za osiguranje pristupačnosti pokreće se na inicijativu predstavnika stanara pojedine stambene jedinice.
Aktivnost 4. Poticanje privatnih pravnih osoba koje nude prostore i usluge namijenjene javnosti da vode računa o svim aspektima pristupačnosti za osobe s invaliditetom	
Pokazatelji:	· analiza pristupačnosti prostora i usluga namijenjenih javnosti osobama s invaliditetom · senzibiliziranje pravnih i fizičkih osoba o važnosti pristupačnosti prostora svim građanima
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice · Grad Velika Gorica
Rokovi:	· analiza pristupačnosti 2021. godina; · senzibiliziranje javnosti - kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Ne postoji analiza stanja pristupačnosti prostora i usluga namijenjenih javnosti.
4. MJERA : STVARANJE UVJETA ZA SAMOSTALNO STANOVANJE OSOBA S INVALIDITETOM	
Aktivnost 1. Evidentiranje stanova prilagođenih osobama s invaliditetom	
Pokazatelji:	· napravljena evidencija stanova koji su pristupačni osobama s invaliditetom
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · upravitelji stambenih zgrada · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Rokovi:	· 2021. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Nije poznat podatak koliko stambenih jedinica na području Grada Velike Gorice ima osigurane elemente pristupačnosti osobama s invaliditetom. Osnovati tim, provesti ispitivanje i napraviti evidenciju stanova/stambenih jedinica pristupačnih osobama s invaliditetom.
Aktivnost 2. Istražiti interes osoba s invaliditetom za samostalnim stanovanjem	
Pokazatelji:	· provedeno istraživanje o interesu osoba zainteresiranih za samostalno stanovanje
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · Centar za socijalnu skrb

	<ul style="list-style-type: none"> · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2020. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Ne raspoložemo podacima o interesu osoba s invaliditetom za samostalnim stanovanjem i životom izvan obitelji. Osnovati tim, provesti ispitivanje/anketiranje osoba s invaliditetom i napraviti popis zainteresiranih za samostalno stanovanje.
Aktivnost 3. Osiguravanje stambenih zajednica za osobe s invaliditetom	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj otvorenih stambenih zajednica za osobe s invaliditetom · broj korisnika zajednice
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · udruge i ustanove koje skrbe za osobe s invaliditetom
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2024. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Ne postoje stambene zajednice za osobe s invaliditetom.
Aktivnost 4. Osiguranje određenog postotka stanova iz gradskog stambenog fonda za neovisno življenje osoba s invaliditetom	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · osigurani stanovi · izrađen Pravilnik o dodjeli stanova osobama s invaliditetom · pomoć u prilagodbi stambenog prostora osobama ovisno o vrsti njihovog invaliditeta
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2022. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	<i>Odluka o najmu stanova u vlasništvu Grada Velike Gorice</i> propisuje uvjete, kriterije, nadležnosti i postupak za dodjelu u najam stanova u vlasništvu Grada Velike Gorice. Prema navedenoj Odluci, podnositelju zahtjeva za dodjelu stana na korištenje i članovima obitelji podnositelja zahtjeva pripada određeni broj bodova koji ovisi o njihovom stupnju invaliditeta. Ne postoji fond stanova koji je namijenjen isključivo za osobe s invaliditetom.
Aktivnost 5. Edukacija osoba s invaliditetom za samostalno življenje	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj održanih edukacija · broj osoba koje su prisustvovala edukacijama
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · ustanove i udruge koje djeluju u korist osoba s invaliditetom · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano, sukladno potrebi
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Budući da do sada nije iskazan interes za samostalno življenje niti su stvoreni uvjeti za takav oblik stanovanja, nije bilo predmetnih edukacija.
Aktivnost 6. Organizacija usluge boravka (poludnevnog i cjelodnevnog) za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · definiran broj korisnika usluge obzirom na vrstu invaliditeta te dob korisnika · oformljena usluga boravka
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · ustanove i udruge koje djeluju u korist osoba s invaliditetom
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2021. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica u okviru svoje redovite djelatnosti djeci i odraslim osobama s lakim i umjerenim intelektualnim teškoćama pruža uslugu poludnevnog i cjelodnevnog boravka. Poludnevnim boravkom je obuhvaćeno 29 učenika. Poludnevnim i cjelodnevnom boravkom je obuhvaćeno 40 korisnika polaznika programa RPA. Za potrebe ostale djece

	s teškoćama i osoba s invaliditetom sa područja Grada treba odrediti mjesto i omogućiti korištenje usluge boravka.
--	--

VI. PROFESIONALNA REHABILITACIJA, ZAPOSŁJAVANJE, RAD I MIROVINSKO OSIGURANJE

Profesionalna rehabilitacija je sastavni dio procesa rehabilitacije osoba s invaliditetom koja ima za cilj omogućiti osobama s invaliditetom radnu i socijalnu integraciju u društvo. Hrvatska je potpisivanjem *UN-ove Konvencije o pravima osoba s invaliditetom* preuzela obvezu promicati i štiti njihova prava, posebice pravo na rad kao jedno od temeljnih ljudskih prava.

Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom («Narodne novine», br. 157/13., 152/14., 39/18. i 32/20.) propisuje prava osoba s invaliditetom na profesionalnu rehabilitaciju, zapošljavanje i rad, te uređuje zapošljavanje i rad osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada.

Pravilnikom o utvrđivanju kvote zapošljavanja osoba s invaliditetom («Narodne novine» broj 75/18., 120/18. i 37/20.) propisana je kvota obveze zapošljavanja osoba s invaliditetom. Obveznici kvotnog zapošljavanja su poslodavci koji zapošljavaju najmanje 20 radnika osim predstavništava stranih osoba, stranih diplomatskih i konzularnih predstavništava, intergrativnih i zaštitnih radionica, poslodavaca u sektoru proizvodnje tekstila, odjeće, kože, drva i namještaja te novoosnovanih poslodavaca u vremenu uvođenja u rad. Obveznici kvotnog zapošljavanja dužni su na primjerenom radnom mjestu, u primjerenim radnim uvjetima zaposliti osobe s invaliditetom i to u visini od 3% u odnosu na ukupan broj zaposlenih na temelju kojih se utvrđuje kvota, neovisno o djelatnosti koju poslodavac obavlja.

Obavezu kvotnog zapošljavanja poslodavac može ispuniti tako da zaposli osobu sa invaliditetom ili zamjenskom kvotom. Zamjenska kvota podrazumijeva sljedeće: praksu učenika s teškoćama u razvoju ili studenata s invaliditetom; praksu rehabilitanta u sklopu profesionalne rehabilitacije; sklapanje ugovora o djelu sa studentom s invaliditetom; primanje osoba s invaliditetom na stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa; sklapanje ugovora o poslovnoj suradnji s osobom s invaliditetom koja se samozapošljavanja; sklapanje ugovora o poslovnoj suradnji sa zaštitnim i integrativnim radionicama, kao i s trgovačkim društvima, zadrugama i udrugama u kojima više od polovice radnika čine osobe s invaliditetom te stipendiranje redovnog školovanja osoba s invaliditetom. U kvotu se ubrajaju isključivo osobe upisane u očevidnik koji vodi Zavod za mirovinsko osiguranje.

Obveznik kvotnog zapošljavanja koji ne ispuni kvotu zapošljavanjem osoba s invaliditetom ili na zamjenski način, dužan je mjesečno, prilikom obračuna plaća, obračunati i uplatiti novčanu naknadu u iznosu od 20% minimalne plaće u Republici Hrvatskoj za svaku osobu s invaliditetom koju je bio dužan zaposliti kako bi ispunio propisanu kvotu.

Zakon o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom propisuje učinkovitije i praktičnije mjere prilagođene osobama s invaliditetom koje ne podrazumijevaju samo arhitektonske ili tehničke prilagodbe, već i prilagodbe koje se odnose na uvjete i organizaciju rada kao što su rad od kuće, prilagodba radnog vremena, preraspodjela zadataka, osiguravanje dodatnih treninga i slično. Zakonom propisani uvjeti su olakšali uvjete za stjecanje statusa zaštitne radionice.

Usporedimo li položaj osoba s invaliditetom u odnosu na ostalu populaciju, uočiti ćemo da se teže zapošljavaju ili su dugotrajno nezaposleni te su nižih prosječnih primanja. Sve to u konačnici rezultira slabijom kvalitetom života i ekonomskom ovisnosti o drugima, socijalnom izolacijom, nedostatkom samopouzdanja i samopoštovanja.

Mogućnost zapošljavanja osoba s invaliditetom, kao i mogućnost očuvanja posla, ne ovise samo o politici zapošljavanja već i o nizu drugih faktora kao što su odnos osobe s invaliditetom i poslodavca, potrebama

tržišta rada, nekonkurentnim zanimanjima za koje su školovani, mirovinskom i invalidskom osiguranju te društvenoj klimi. Prema dostupnim podacima o obrazovanju 84% osoba s invaliditetom nema završenu osnovnu školu ili ima samo osnovnoškolsko obrazovanje, 8% ima srednju stručnu spremu dok je 1% osoba s invaliditetom sa završenom visokom ili višom stručnom spremom.

Sažetak postignuća od 2009. do 2018. godine

S ciljem senzibiliziranja i poticanja poslodavaca da zapošljavaju osobe s invaliditetom, održana je tribina o *Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom*. Gošće tribine bile su pomoćnica ministra rada i mirovinskog sustava i privremena ravnateljica Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Istraživanja su pokazala da su među nezaposlenim osobama s invaliditetom najteže zapošljive osobe osobe s intelektualnim teškoćama. Kao jedno od mogućih rješenja za zapošljavanje i održavanje zapošljivosti ove skupine osoba s invaliditetom je **model zapošljavanja uz podršku** koji se jednim dijelom primjenjuje kroz program Radno proizvodnih aktivnosti čiji je nositelj Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica. Tijekom prethodnih godina, osim podrške programu RPA, Grad je financijski podržao i nabavu platenika, viših i visokih tunela te nabavu sadnica jagoda za potrebe poljoprivredne djelatnosti korisnika Centra.

Tijekom provedbe *I. i II. velikogoričke strategije* pratilo se i poticalo zapošljavanje osoba s invaliditetom u gradskoj upravi, gradskim ustanovama i trgovačkim društvima kojima je osnivač Grad Velika Gorica.

Od ukupno 19 ispitanih pravnih osoba u 2018. godini, 2 u potpunosti ispunjavaju zakonsku kvotu, 7 pravnih osoba kombinira zaposlenje osoba s invaliditetom i plaćanje naknade, 9 pravnih osoba obveznika zapošljavanja nema ni jednu zaposlenu osobu s invaliditetom te 1 poslodavac zapošljava više osoba s invaliditetom od zakonom propisanih. Nijedna pravna osoba nije koristila mogućnosti zapošljavanja zamjenskom kvotom. Iz navedenog prikaza možemo zaključiti da postoji veliki prostor za poboljšanje slike zapošljavanja osoba s invaliditetom u ustanovama i trgovačkim društvima kojima je Grad osnivač.

Ciljevi i očekivani ishodi u razdoblju od 2020. do 2024. godine:

- pratiti i poticati zapošljavanje osoba s invaliditetom u javnom sektoru sukladno postojećoj zakonskoj regulativi;
- promicati zapošljavanje osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada kako bi se osobama s invaliditetom osigurale jednake mogućnosti;
- unaprijediti kvalitetu života osoba s invaliditetom, njihovu socijalnu integraciju i sudjelovanje u svim segmentima društvenog života uz jednake mogućnosti.

1. MJERA: ANALIZIRATI, PRATITI I UNAPRJEĐIVATI PRIMJENU POSTOJEĆE ZAKONSKE REGULATIVE IZ PODRUČJA PROFESIONALNE REHABILITACIJE I ZAPOŠLJAVANJA OSOBA S INVALIDITETOM	
Aktivnost 1. Praćenje stanja zaposlenosti osoba s invaliditetom u gradskoj upravi, gradskim ustanovama i drugim pravnim osobama u vlasništvu Grada Velike Gorice	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · podaci iz izvješća na web-stranicama HZZ-a i Grada Velike Gorice · povećanje broja zaposlenih
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Grad Velika Gorica, ustanove i trgovačka društva kojima je osnivač Grad prema Zakonu su obavezni zaposliti 56 osoba s invaliditetom. Prema dostupnim podacima u navedenim pravnim subjektima zaposleno je 27 osoba s invaliditetom.
Aktivnost 2. Pratiti obavezu upisa osoba s invaliditetom u Očevidnik zaposlenih osoba s invaliditetom koji se	

vodi pri Zavodu za mirovinsko osiguranje, kao i o redovitom ažuriranju ovih podataka.	
Pokazatelji:	· povećanje broja upisa u Očevidnik
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · Zavod za mirovinsko osiguranje · MRMS, HZZ, ZVPRZOSI, centri za profesionalnu rehabilitaciju
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Trenutno ne raspolažemo podacima iz Očevidnika.
Aktivnost 3. Upoznavanje ustanova i trgovačkih društava u vlasništvu Grada te drugih poslodavaca na području Grada Velike Gorice sa zakonskim obvezama zapošljavanja osoba s invaliditetom	
Pokazatelji:	· broj podijeljenih letaka s informacijama · broj sudionika na tribinama · broj objavljenih članaka i radio emisija · povećanje broja zaposlenih tijekom ovog razdoblja
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice · udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom
Rokovi:	· periodično
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	S ciljem upoznavanja poslodavaca o zakonskim obvezama održana je tribina o <i>Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom</i> . Sudionice tribine bile su pomoćnica ministra rada i mirovinskog sustava i privremena ravnateljica Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.
Aktivnost 4. Uvid u korištenje zamjenskih načina zapošljavanja kao dijela kvotnog sustava	
Pokazatelji:	· vrsta kvotnog zapošljavanja sukladno <i>Pravilniku o utvrđivanju kvote zapošljavanja osoba s invaliditetom</i> · broj uplaćenih novčanih naknada zbog neispunjenja obveze kvotnog zapošljavanja
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Anketom provedenom među gradskim ustanovama i trgovačkim društvima uočavamo da nije bilo primjera korištenja zamjenskih načina zapošljavanja osoba s invaliditetom. Zbog nezapošljavanja osoba s invaliditetom u kvoti koja je propisana zakonom, 15 je ustanova i trgovačkih društava uplaćivalo naknade.
Aktivnost 5. Poticati uvođenje alternativnih oblika rada, rada od kuće i sl.	
Pokazatelji:	· osnaživanje osoba s invaliditetom omogućavanjem informatičke edukacije · WEB dostupnost informacija o mogućnostima i oblicima zapošljavanja nezaposlenih osoba što uključuje i osobe s invaliditetom
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · Hrvatski zavod za zapošljavanje · ustanove i udruge osoba s invaliditetom koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Grad Velika Gorica dugi niz godina za nezaposlene osobe, uključujući i osobe s invaliditetom, osigurava besplatnu informatičku edukaciju. Među polaznicima tijekom zadnjih 10 godina bilo je 7 osoba s invaliditetom. Mogućnost edukacije je otvorena i dalje, sukladno interesu.

2. MJERA: PRATITI PROVOĐENJE MJERA AKTIVNE POLITIKE ZAPOŠLJAVANJA OSOBA S INVALIDITETOM NA TRŽIŠTU RADA NA PODRUČJU GRADA VELIKE GORICE	
Aktivnost 1. Pokretanje inicijative da se mjere aktivne politike zapošljavanja, koje provodi HZZ, prošire i na nezaposlene osobe s invaliditetom koje nisu prijavljene na HZZ-u	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · rezultat ankete – broj neregistriranih nezaposlenih osoba s invaliditetom · broj prisutnih na tribinama
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · HZZ · MRMS · CZSS Velika Gorica · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · periodično
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Prema podacima Centra za socijalnu skrb Velika Gorica, 468 osoba s invaliditetom prima osobnu invalidninu te 505 osoba su korisnici doplatka za pomoć i njegu. Potrebno je provesti anketno ispitivanje kako bi se utvrdio broj radno sposobnih osoba s invaliditetom koje su nezaposlene.
3. MJERA: INFORMIRATI I SENZIBILIZIRATI POSLODAVCE NA PODRUČJU GRADA VELIKE GORICE ZA ZAPOŠLJAVANJE OSOBA S INVALIDITETOM	
Aktivnost 1. Informiranje poslodavaca o poticajima koje mogu ostvariti od HZZ-a i ZVRPZOŠI-a prilikom i nakon zapošljavanja osoba s invaliditetom	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj podijeljenih letaka · broj sudionika na tribinama i radionicama · broj objavljenih članaka i radio emisija · postojanje povećanje broja zaposlenih tijekom ovog razdoblja u tvrtkama na području Grada Velika Gorica · povećanje broja zahtjeva za poticajima · broj realiziranih zahtjeva · broj i vrsta poticaja
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · HZZ · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom · udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom · VEGORA
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · periodično
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Ne raspoložemo podacima o broju korištenja poticaja i vrsti poticaja za područje Grada Velike Gorice.
Aktivnost 2. Informiranje javnosti i poslodavaca o mogućnostima zapošljavanja osoba s invaliditetom u svrhu senzibilizacije za zapošljavanje osoba s invaliditetom i razmjene primjera dobre prakse njihova zapošljavanja na otvorenom tržištu rada	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj organiziranih kampanja, okruglih stolova i tribina · broj prisutnih
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · HZZ · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom · ustanove i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom · VEGORA
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · periodično
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Pokazivanjem primjera dobre prakse i pozitivnih iskustva u zapošljavanju osoba s invaliditetom postiže se stavljanje zapošljavanja osoba s invaliditetom u pozitivan kontekst ravnopravnog sudjelovanja na tržištu rada na osnovi specifičnih znanja i vještina. U našoj zajednici postoje primjeri zapošljavanja koji su pozitivni i poticajni te ih treba promovirati s ciljem pospješivanja novih zapošljavanja osoba s invaliditetom.

4. MJERA: PODRŽATI PROVOĐENJE PROGRAMA RADNO PROIZVODNIH AKTIVNOSTI ZA OSOBE S INVALIDITETOM	
Aktivnost 1. Informiranje poslodavaca i šire javnosti o programima rada RPA čiji je nositelj Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · izvješća o provedbi programa RPA · dani otvorenih vrata · sudjelovanje na tribinama i manifestacijama
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica; · Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	<p>Program radno proizvodnih aktivnosti održava se na lokaciji Kolodvorska 68. Krajem 2019. godine u programe je bilo uključeno 38 osoba s invaliditetom sa područja Grada.</p> <p>Sudjelovanjem na raznim manifestacijama organiziranim od strane CZOO, Grada Velike Gorice, Zagrebačke Županije, prodajnim izložbama te natjecateljskim manifestacijama, kroz Zadругu Centra „V.G. Izazov“, kroz sudjelovanja na priredbama, kroz Dane osoba s invaliditetom u gradu Zagrebu i Velikoj Gorici, razmjenom informacija i iskustava sa srodnim ustanovama te ustanovama i organizacijama koje pružaju stručnu i inu podršku u radu, kao i svim dostupnim načinima prezentacije rada i provedbe programa s korisnicima, nastoje se informirati i senzibilizirati kako poslodavci tako i šira društvenu javnost.</p>
Aktivnost 2. „Put ka partnerstvu u zajednici“ - program RPA uz potporu Grada	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj korisnika uključenih u program · socijalna uključenost osoba s invaliditetom, polaznika RPA kroz uključenost u kulturno zabavne aktivnosti, aktivnosti u vjerskoj zajednici, sportske i rekreacijske aktivnosti, sekcije Učeničke zadruge i sudjelovanje na prigodnim prodajnim izložbama te ljetovanje i izleti · radna integracija korisnika RPA
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica · Komunalno poduzeće VG Komunalac
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	<p>U programe RPA krajem 2019. godine bilo je uključeno 38 korisnika i svi su bili uključeni u neki od sadržaja programa.</p> <p>Godišnje izvješće o provedbi programa s naglaskom na uključenost osoba s invaliditetom, polaznika RPA, u pojedine aktivnosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> - radno okupacione aktivnosti u izradi raznovrsnih predmeta i održavanju nasada – voćarskih, povrtlarskih i aromatičnog bilja - aktivnosti primjerenog provođenja slobodnog vremena kroz kulturno – zabavne sadržaje, sportsko – rekreativne sadržaje te ljetovanje i izlete - aktivnost kroz sekcije u Učeničkoj zadruzi: izrada ukrasnih i uporabnih predmeta, prezentacija rada i prodaja uradaka na smotrama, na prigodnim blagdanskim događanjima, plasman poljodjelskih proizvoda
5. MJERA: POTAKNUTI OTVARANJE PRVE ZAŠTITNE RADIONICE U VELIKOJ GORICI	
Aktivnost 1. Stvaranje preduvjeta za otvaranje prve zaštitne radionice u Velikoj Gorici, kao izdvojene radne jedinice URIHO-a	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · uspostavljena suradnja sa URIHO-m · otvorena izdvojena jedinica u Velikoj Gorici
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · URIHO
Rokovi:	· do 2024. godine
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	U Velikoj Gorici ne postoji zaštitna radionica. URIHO ima znanja i kapacitete za moguće proširenje u Velikoj Gorici.

6. MJERA: RAZVIJATI SOCIJALNO PODUZETNIŠTVO I PROGRAME SOCIJALNE UKLJUČENOSTI ZA OSOBE S INVALIDITETOM	
Aktivnost 1. Razvijati socijalno poduzetništvo	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj inovativnih projekata razvoja socijalnog poduzetništva · broj korisnika uključenih u projekte
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · udruga Suncokret · Gradsko društvo Crvenog križa Velika Gorica · Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2024. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Do sada nije bilo predlagatelja inovativnih programa/projekata iz područja socijalnog poduzetništva.
Aktivnost 2. Apliciranje projekata socijalnog poduzetništva na natječaje EU fondova, ministarstava te JP(R)S	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj osoba educiranih za pisanje prijave programa/projekta · broj prijavljenih projekata
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Do sada nije bilo predlagatelja programa/projekata iz područja socijalnog poduzetništva za osobe s invaliditetom.
Aktivnost 3. Poticati edukacije voditelja udruga osoba s invaliditetom i samih osoba s invaliditetom o društvenom poduzetništvu	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj osoba educiranih o društvenom poduzetništvu
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Nemamo podatak o broju osoba koje su prošle neki vid edukacije o socijalnom poduzetništvu. Uviđa se potreba umrežavanja zainteresiranih polaznika i pružatelja usluge.
Aktivnost 4. Poticati udruge osoba s invaliditetom na aktivno uključivanje u pripremu, pisanje i provedbu EU projekata iz ovog područja djelovanja	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj osoba osposobljenih za aktivno uključivanje u pripremu, pisanje i provedbu EU projekata · broj prijavljenih projekata na javne pozive/natječaje
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Na području Grada Velike Gorice nedovoljno je razvijen civilni sektor čija je djelatnost skrb o osobama s invaliditetom. Prepoznatljiva je djelatnost i pozitivna aktivnost udruge Suncokret, no uviđa se potreba jačanja njenih kapaciteta u pripremi, prijavi i provedbi programa/projekta. Isto tako, uviđa se potreba stvaranja prostornih uvjeta za provedbu novih programa. Judo klub osoba s invaliditetom <i>Fuji</i> , u suradnji s Gradom, dobio je značajna sredstva iz Europskog socijalnog fonda.
Aktivnost 5. Organizirati javna događanja u svrhu promocije socijalnog poduzetništva s primjerima dobre prakse (sajam zadruga)	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj prisutnih izlagača · broj prisutnih osoba s invaliditetom

	<ul style="list-style-type: none"> · uspostavljeni kontakti · broj zaposlenih temeljem ove informacije (anketa)
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · udruge i ustanove koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom · Grad Velika Gorica
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · periodično
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Nisu bila organizirana javna događanja koja bi prezentirala sustavnu promociju društvenog poduzetništva, a u koja bi bile uključene zadruge čiji sudionici su osobe s invaliditetom.
7. MJERA: INFORMIRATI I POTICATI OSOBE S INVALIDITETOM NA ZAPOŠLJAVANJE I SAMOZAPOŠLJAVANJE	
Aktivnost 1. O snaživanje osoba s invaliditetom kroz uključivanje u radionice za unaprjeđenje vlastitih kompetencija, razvoj socijalnih i prezentacijskih vještina	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj polaznika radionica · broj zaposlenih osoba s invaliditetom poslije završetka programa
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · HZZ · udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Tijekom 2018. godine radionice za unaprjeđenje vlastitih kompetencija i socijalnih vještina pohađale su 3 osobe s invaliditetom. Nakon završetka programa dvije osobe su zasnovale radni odnos.
Aktivnost 2. Poticanje osoba s invaliditetom na cjeloživotno profesionalno usmjeravanje, dodatno usavršavanje, osposobljavanje putem mjera HZZ-a ili projekata koje provode udruge	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj uključenih osoba s invaliditetom · broj zaposlenih zahvaljujući ovim mjerama
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · HZZ · udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	U programu cjeloživotnog usavršavanja i osposobljavanja putem mjera HZZ-a sudjelovale su 2 osobe koje su pohađale profesionalnu rehabilitaciju u Centru za profesionalnu rehabilitaciju „Zagreb“ (jedna još uvijek pohađa). Putem mjera HZZ-a zaposleno je 6 osoba s invaliditetom, od čega 2 osobe na poslovima javnih radova.
Aktivnost 3. Poticanje osoba s invaliditetom na samozapošljavanje, informiranje o korištenju poticaja HZZ-a i ZOSI-ja, podrška i pomoć prilikom izrade poslovnog plana za nezaposlene osobe s invaliditetom prijavljene u evidenciji HZZ-a	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · informiranje osoba s invaliditetom o mogućnostima korištenja poticaja · broj osoba s invaliditetom koje su koristile poticaje i izrađivale poslovni plan · broj zaposlenih zahvaljujući ovoj vrsti pomoći
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · HZZ · udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom · ZOSI
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Među nezaposlenim osobama osobe s invaliditetom spadaju u teže zapošljivu skupinu. Kako bi se pospješilo njihovo zapošljavanje potrebno je kontinuirano informiranje o svim vidovima njihovog zapošljavanja i mogućnostima samozapošljavanja. Prema podacima HZZ-a osobe s invaliditetom nisu koristile poticaje za samozapošljavanje.
Aktivnost 4. Poticanje samozapošljavanja kroz prikaze primjera dobre prakse samozaposlenih osoba s područja	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj osoba koje su nastupile na tribinama · broj osoba koje su se na ovaj poticaj samozaposlile

Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · HZZ · ZOSI · udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Samozapošljavanje osoba s invaliditetom, nažalost, slabo je poznato kao mogućnost ostvarivanja radnog odnosa. Prikazivanje primjera dobre prakse bilo bi poticajno za sve sudionike u procesu zapošljavanja osoba s invaliditetom.

VII. INFORMIRANJE, KOMUNIKACIJA I PODIZANJE RAZINE JAVNE SVIJESTI

Temeljni cilj Strategije jest potpuna inkluzija osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju, a ona se ne može ostvariti bez pristupa informacijama putem odgovarajućega komunikacijskog sustava. Stoga je nužno voditi računa o pristupu informacijama i ravnopravnosti u komunikaciji poštivanjem individualnih potreba i mogućnosti svake osobe. U komunikaciji s osobama s invaliditetom treba primjenjivati one sustave komunikacije koji će im omogućiti kvalitetno informiranje i sporazumijevanje s drugim članovima zajednice. Pri tome će se koristiti alternativni i augmentativni sustavi komunikacije, kao i elektronička komunikacija i tehnologija potpomognute komunikacije.

Svaka osoba s invaliditetom mora biti upoznata sa svojim pravima te načinima njihova ostvarivanja. Obveza svih djelatnika u javnom sektoru je da budu educirani i uzmu u obzir važnost pristupačnosti informacija svim građanima, odnosno da uvažavaju specifičnosti potreba svakog pojedinca. Potrebno je stoga kontinuirano brinuti o edukaciji i senzibilizaciji javnih službenika i šire zajednice u kojoj osoba živi.

Inkluzija znači punu pripadnost svakog ljudskog bića kao ravnopravnog člana društva. Ona podrazumijeva promjene stavova svih članova zajednice. S ciljem podizanja razine javne svijesti treba promicati prava osoba s invaliditetom, isticati njihove vrijednosti i jake strane nasuprot nemogućnosti. Pri tome će se njegovati afirmativni pristup i izbjegavati pozitivna diskriminacija osoba s invaliditetom. Prepoznajući snagu medija u ostvarivanje tog cilja uključit će se raznoliki medijski oblici. Lokalna zajednica će osigurati uvjete podrške, poticati osobe s invaliditetom na aktivno sudjelovanje u javnom, političkom i društvenom životu i sve članove zajednice od najranijih dana učiti suživotu - u sve planirane aktivnosti uključit će djecu i mlade.

Svaki pojedinac jednako je odgovoran za formiranje svijesti o doprinosu osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u nekoj zajednici, a djelatnici lokalne vlasti odgovorni su za širenje inkluzivne kulture u svojoj radnoj sredini.

Sažetak postignuća od 2009. do 2018. godine

U proteklom razdoblju Grad Velika Gorica provodio je mjere zacrtane Strategijom od kojih su mnoge ne samo realizirane već su zaživjele te postale standard.

S ciljem informiranja tiskan je i distribuiran *Vodič za osobe s invaliditetom* koji pruža informacije o pristupačnosti objekata, o pravima i načinima njihova ostvarivanja te kontakte ustanova i udruga koje pružaju usluge za osobe s invaliditetom.

Provedene su brojne aktivnosti s ciljem razvoja tolerancije u društvu. Povodom obilježavanja Dana osoba s invaliditetom provode se aktivnosti u koje su uključeni mladi i djeca od najranije dobi. Tijekom prethodnih godina snimljeno je i prikazano nekoliko kratkometražnih dokumentarnih filmova o životu osoba s invaliditetom, koji su bili namijenjeni upravo najmlađim članovima lokalne zajednice kako bi im se na zanimljiv i atraktivan način približile mogućnosti osoba s invaliditetom. Svake godine, s ciljem senzibilizacije javnosti za sport i sportske uspjehe osoba s invaliditetom, obilježavali su se i drugi značajni datumi za osobe s invaliditetom kao što je *Dan jednakih mogućnosti*. Veliku ulogu u promicanju prava i

toleranciji imale su udruge osoba s invaliditetom te će njihov doprinos i u narednom razdoblju biti značajan.

Postizanje inkluzivne kulture i visoke razine tolerancije prema različitostima najbolje se može postići povećanjem vidljivosti, odnosno sudjelovanjem što više osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u javnom životu lokalne zajednice. Stoga će se u narednom razdoblju osmišljavati brojne aktivnosti koje afirmiraju osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju kao ravnopravne članove društva.

Ciljevi i očekivani ishodi u razdoblju od 2020. do 2024. godine:

- osigurati dostupnost javnih informacija svim osobama s invaliditetom u prihvatljivim oblicima, uz pomoć suvremenih tehnologija;
- osigurati bolju kvalitetu života osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju uvažavanjem i uporabom različitih sustava komunikacije prilagođenih mogućnostima osoba s invaliditetom;
- omogućiti osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju aktivno sudjelovanje u društvenom životu zajednice;
- podići razinu javne svijesti o pravima i vrijednostima osoba s invaliditetom kako bi se u lokalnoj zajednici živjela potpuna inkluzija.

1. MJERA: OMOGUĆIVANJE SLOBODNOG PRETRAŽIVANJA, PRIMANJA I PROSLJEĐIVANJA INFORMACIJA O PRAVIMA, PRISTUPAČNOSTI I USLUGAMA U ZAJEDNICI	
<i>Aktivnost 1. Izrada brošure i web platforme s informacijama za roditelje djece s teškoćama u razvoju s opisom usluga i prava koja imaju</i>	
Pokazatelji:	· izrađena brošura i web platforma
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · udruge osoba s invaliditetom · ustanove koje skrbe za osobe s invaliditetom · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom · Savjetovalište za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice
Rokovi:	· 2021. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Ne postoji izrađena brošura i web platforma. Osnovati tim za izradu brošure i WEB platforme s informacijama.
<i>Aktivnost 2. Redovito ažuriranje i nadopuna Vodiča kroz Grad Veliku Goricu za osobe s invaliditetom</i>	
Pokazatelji:	· izrada, tisak i distribucija novog Vodiča · dostupnost Vodiča na mrežnim stranicama Grada, gradskih ustanova te ustanova iz područja socijalne skrbi i zdravstva te udruga koje promiču prava osoba s invaliditetom · periodično ažuriranje Vodiča u digitalnom obliku te njegova objava na mrežnim stranicama
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice · udruge i ustanove koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom
Rokovi:	- 2021. godine
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Grad Velika Gorica je 2010. godine tiskao <i>Vodič za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice</i> u 1000 primjeraka. Vodič sadrži informacije o kontaktima i pristupačnosti javnih ustanova osobama s invaliditetom te je distribuiran udrugama i ustanovama na našem području. Dostupan je na mrežnim stranicama Grada Velike Gorice. Postojeći Vodič potrebno je ažurirati te nadopuniti katalogom informacija o

	<p>pravima osoba s invaliditetom iz različitih sustava.</p> <p>Budući da se propisi učestalo mijenjaju te se i dostupnost usluga u zajednici mijenja, potrebno je njegovo redovito ažuriranje.</p>
<p>Aktivnost 3. Osigurati dostupnost Strategije u prihvatljivim oblicima i tehnologijama, ovisno o individualnim mogućnostima komuniciranja osoba s invaliditetom</p>	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> - dostupnost Strategije u crnom tisku, na audio zapisu i na Brailleovom pismu u udrugama te Gradskoj knjižnici (broj posudbi) - Strategija dostupna na mrežnoj stranici Grada i gradskih ustanova te udruga (broj klikova)
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom · udruge za osobe s invaliditetom · Gradska knjižnica
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2020. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	<p>Gradsko vijeće Grada Velike Gorice usvojilo je <i>Strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od Grada Velike Gorice za razdoblje od 2009. do 2013. godine</i> te <i>Strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od Grada Velike Gorice za razdoblje 2014. do 2018. godine</i>. Obje Strategije su dostupne na web stranicama Grada Velike Gorice i udruga koje djeluju u korist osoba s invaliditetom. Dosadašnje Strategije nisu bile tiskane u crnom tisku, Brailleovom pismu niti su dostupne u audio formatu.</p>
<p>Aktivnost 4. Senzibilizirati i educirati javne službenike za komuniciranje u obliku koji je prihvatljiv osobama s invaliditetom organiziranjem edukativnih predavanja i tribina</p>	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj educiranih službenika · broj održanih edukacija · broj sati edukacija
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Edukacijsko - rehabilitacijski fakultet · Studijski centar socijalnog rada · Grad Velika Gorica · ustanove i udruge koje djeluju u korist osoba s invaliditetom
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2021. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	<p>Za kvalitetno pružanje usluga i informacija svim građanima na istoj osnovi važno je njeno prezentiranje na način razumljiv korisniku. U tom pogledu, poštujuću pravo građana na pristup informacijama i javnim uslugama, uviđa se potreba senzibilizacije i edukacije javnih službenika o prihvatljivim oblicima komunikacije sa osobama s invaliditetom.</p>
<p>2. MJERA: PODIZANJE KVALITETE ŽIVOTA OSOBA S INVALIDITETOM I DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU UPORABOM SUVREMENE TEHNOLOGIJE U KOMUNIKACIJI</p>	
<p>Aktivnost 1. Osigurati dostupnost suvremene tehnologije za komunikaciju: opremiti pomagalicama za potpomognutu komunikaciju javne i gradske ustanove</p>	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · Minimalno jedan prilagođen uređaj (komunikator, prilagođena tipkovnica za slabovidne osobe ili djecu s tjelesnim invaliditetom, prilagođen uređaj koji zamjenjuje miša, čitač ekrana ili drugo) prema potrebi korisnika u javnim ustanovama (Grad Velika Gorica, knjižnica, škole i sl.) · nabava tehničke opreme za audio deskripciju za slijepe
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · udruge osoba s invaliditetom · Gradska knjižnica · osnovne škole · srednje škole · POU Velika Gorica

Rokovi:	· 2024. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Gradska knjižnica Velika Gorica je nabavila računalnu opremu prilagođenu slijepim i slabovidnim osobama i predala je na korištenje Udruzi „Uspon“. Nabavom uređaja za audio deskripciju za slijepe omogućilo bi se praćenje kulturnih, športskih i drugih sadržaja osobama oštećena vida.
3. MJERA: PODIZANJE RAZINE JAVNE SVIJESTI O PRAVIMA OSOBA S INVALIDITETOM NIZOM RAZLIČITIH AKTIVNOSTI KOJE PRIDONOSE RAZVOJU TOLERANCIJE I SUZBIJANJU DISKRIMINACIJE U DRUŠTVU	
Aktivnost 1. Obilježavanje Međunarodnog dana osoba s invaliditetom i drugih značajnih datuma, pri tome njegovati inkluzivni pristup (zajedničke aktivnosti djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom s drugim članovima zajednice)	
Pokazatelji:	· broj javnih akcija povodom obilježavanja značajnih datuma · broj djece i mladih uključenih u navedene akcije
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom · ustanove i udruge na području Grada
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	U Velikoj Gorici dugi niz godina provode se različite aktivnosti kojima se obilježavaju značajni datumi za osobe s invaliditetom. Različitim aktivnostima obilježava se <i>Međunarodni dan osoba s invaliditetom</i> . <i>Međunarodni dan bijelog štapa</i> obilježavao se prikazivanjem predstava u izvedbi Kazališta slijepih i slabovidnih <i>Novi život</i> , promocijom književnog i umjetničkog stvaralaštva osoba oštećena vida, prikazivanjem dokumentarnih filmova. U organizaciji Udruge Suncokret obilježavao se Svjetski dan cerebralne paralize.
Aktivnost 2. Provedba javne kampanje pod nazivom „Jedan dan u mojoj koži“ u kojoj će ključni ljudi iz lokalne zajednice provesti jedan radni dan sa osobama s invaliditetom	
Pokazatelji:	· u akciji sudjeluju minimalno 4 ključna djelatnika ili javna službenika iz lokalne zajednice · broj medijskih objava
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice · Ustanove i udruge s područja Grada Velike Gorice
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Provedba javnih kampanja od velike je važnosti za podizanje razine svijesti kako o pravima i mogućnostima tako i problemima s kojima se osobe s invaliditetom susreću u svakodnevnim aktivnostima.
Aktivnost 3. Dokumentiranje informativnih kampanji, akcija i drugih aktivnosti za podizanje razine javne svijesti i njihovo objavljivanje u javnom prostoru	
Pokazatelji:	· postavljanje promotivnih plakata u javnom prostoru, na frekventnim mjestima · promoviranje inkluzije kao stila života tijekom cijele godine
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · udruge i ustanove
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Obilježavanje važnih dana za osobe s invaliditetom te provedba javnih kampanji prati se redovito putem medija, no radi se o jednokratnoj objavi. U cilju povećanja vidljivosti među većim dijelom stanovnika Velike Gorice te time i širenja inkluzivne kulture potrebna je dugotrajnija objava rezultata zajedničkih akcija na javnim mjestima.
4. MJERA: POTICANJE SAMOZASTUPANJA I AKTIVNOG UKLJUČIVANJA OSOBA S INVALIDITETOM I RODITELJA DJECE S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU U AKTIVNOSTI PODIZANJA RAZINE JAVNE SVIJESTI	
Aktivnost 1. Javna promidžba programa i aktivnosti udruga osoba s invaliditetom i ustanova koje se bave zaštitom i promicanjem prava osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u suradnji s medijima	

Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · program rada udruga osoba s invaliditetom javno je dostupan barem četiri puta godišnje putem medija
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice · udruge osoba s invaliditetom · Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica · dječji vrtići · osnovne škole
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Udruge i ustanove koje skrbe za osobe s invaliditetom svoje aktivnosti promoviraju tijekom dana otvorenih vrata te sudjelovanjem na akcijama kojima je cilj poboljšanje položaja osoba s invaliditetom. Učestalije prikazivanje njihova rada doprinijelo bi poboljšanju njihove vidljivosti u zajednici te senzibiliziranju javnosti za osobe s invaliditetom.
Aktivnost 2. Radio emisije posvećena djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · emitiranje specijalizirane emisije o životu osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju na lokalnom radiju
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · lokalni mediji · udruge osoba s invaliditetom
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Radio emisija <i>Putokaz</i> , čiji je cilj je promicanje prava i mogućnosti osoba s invaliditetom, emitirana je na lokalnoj radio postaji od 2007. do 2018. godine. Od prosinca 2018. godine, dva puta mjesečno, emitira se emisija „Vidici jednakih mogućnosti“. Emisiju vodi i uređuje Darko Matić, a prati aktualna događanja u našem gradu koja promoviraju položaj osoba s invaliditetom. U emisiju sudjeluju osobe s invaliditetom i predstavnici udruga i ustanova koje skrbe za njih.
Aktivnost 3. Upoznavati javnost s dobrim primjerima iz života osoba s invaliditetom u svim životnim područjima	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · snimanje kratkometražnih filmskih zapisa o životu osoba s invaliditetom · javno emitiranje filma u gradskom kinu (broj gledatelja) · filmski zapis dostupan je na web-u (broj klikova)
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Povjerenstvo za osobe s invaliditetom · udruge osoba s invaliditetom · POU Velika Gorica · lokalni mediji
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2023. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	U okviru akcije <i>Volim život</i> , prikazani su sljedeći dokumentarni filmovi: „ <i>Volim život</i> “, „ <i>U zdravom duhu, zdravo tijelo</i> “, „ <i>Svako dijete ima pravo na obrazovanje</i> “. Filmovi su prikazani u kino dvorani POU-a. Na projekciji su sudjelovali predstavnici udruga i ustanova, osobe s invaliditetom te učenici velikogoričkih škola.
Aktivnost 4. Educiranje i osnaživanje samih osoba s invaliditetom za samozastupanje, stavljajući naglasak na prepoznavanje i zaštitu od nasilja i zlostavljanja	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj održanih predavanja i radionica · broj uključenih osoba s invaliditetom
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Savjetovalište za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice · udruge osoba s invaliditetom · Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet · Centar za socijalnu skrb Velika Gorica
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano

Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Samozastupanje osoba s invaliditetom, osobito osoba s intelektualnim teškoćama, pretpostavlja poznavanje svojih prava i borbu za ostvarivanje istih. Održavanje radionica i edukacija na temu samozastupanja pridonijelo bi poboljšanju položaja osoba s invaliditetom. Ne raspolažemo podacima o broju osoba s invaliditetom koje su pohađale takvu vrstu edukacija.
--	---

VIII. SUDJELOVANJE U KULTURNOM ŽIVOTU

Kultura je područje koje pridonosi poboljšanju osobnog rasta i razvoja svakog pojedinca, ona pomaže u emocionalnoj prilagodbi, opuštanju te društvenoj komunikaciji, pridonosi razvoju osobina koje su važne za razvoj funkcionalne i napredne zajednice. Upravo je zato potrebno osigurati uvjete koji će omogućiti uključivanje i sudjelovanje svih građana u kulturnim sadržajima, uvjeta koji će uvažavati različitosti svakog pojedinca te ponuditi jednake mogućnosti svima. Zadaća zajednice je stvoriti pozitivno okruženje koje će omogućiti osobama s invaliditetom da participiraju u kulturnom životu kao i svaki drugi članovi, bilo u ulozi korisnika kulturnih usluga i programa ili/i ulozi kreatora i nositelja kulturnih programa. Uočeno je da u ostvarivanju kulturnih potreba osoba s invaliditetom još uvijek nije ostvaren poželjan standard te da postoji veliki prostor za poboljšanja koja se planiraju u nekoliko smjerova, od prilagodbe dostupnosti postojećih kulturnih sadržaja, proširivanje ponude kulturnih usluga prilagođenih potrebama osoba s invaliditetom te stvaranja okruženja u kojem će osobe s invaliditetom moći ostvariti svoj kreativni potencijal kao stvaratelji kulturnih sadržaja. Zaključno, potrebno je osigurati uvjete koji će omogućiti osobama s invaliditetom da ostvare svoje uloge u kulturi u skladu sa željama i mogućnostima.

Sažetak postignuća od 2009. do 2018. godine

U proteklom razdoblju Grad Velika Gorica provodio je mjere zacrtane Strategijom. U okviru programa javnih potreba u kulturi koji se ostvaruje kroz projekte udruga i ustanova podržani su programi koji su bili usmjereni na stvaranje inkluzivne i pristupačne kulture te se podupiralo stvaralaštvo osoba s invaliditetom. Kroz otkup književne produkcije, ali i drugih oblika produkcije, promovirano je kreativno djelovanje osoba s invaliditetom, osigurana je potpora aktivnostima i manifestacijama namijenjena osobama s invaliditetom, uklonjene su arhitektonske barijere. Gradska knjižnica Velika Gorica je s ciljem poboljšanja dostupnosti kulturnih sadržaja nabavila računalnu opremu za pružanje usluga slijepim i slabovidnim osobama i predala je na korištenje Udruzi „Uspon“. Izgrađena je pristupna rampa koja je poboljšala dostupnost kino, kazališnih, knjižničnih i drugih kulturnih i obrazovnih programa koji se organiziraju u Pučkom otvorenom učilištu i Gradskoj knjižnici. Organizirani su kulturni sadržaji koji su osobama s invaliditetom dali mogućnost sudjelovanja u ulozi stvaraoca i konzumenta kao što su predstave „Škrtac“ i „Lopovluku nigdje kraja nema“ u izvedbi Kazališta za slijepe i slabovidne „Novi život“ te predstava „Biti drukčiji“ u izvedbi Udruge Kultura Nova u okviru koje je promoviran „Bonton u svakodnevnoj komunikaciji s osobama s invaliditetom“.

Ciljevi i očekivani ishodi u razdoblju od 2020. do 2024. godine:

- omogućiti pristup osobama s invaliditetom ustanovama u kulturi (muzeji, galerije, kazališta, kina, knjižnice, koncertne dvorane i drugo) te praćenje njihovih programa uz uporabu suvremenih tehničkih dostignuća;
- osigurati uvjete za ravnopravno uključivanje u kulturni život te omogućiti razvitak i afirmaciju kreativnih mogućnosti osoba s invaliditetom;
- omogućiti osobama s invaliditetom pristup i/ili stručnu informaciju, odnosno doživljaj kulturne baštine: povijesnih građevina, lokaliteta, umjetnina, tradicijske materijalne i nematerijalne baštine;
- osigurati stručnu i financijsku potporu projektima i programima osoba s invaliditetom s područja kulture

1. MJERA: OSIGURATI OSOBAMA S INVALIDITETOM VEĆU DOSTUPNOST KULTURNIH SADRŽAJA	
<i>Aktivnost 1. Infrastrukturna prilagodba objekata kulture</i>	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · arhitektonska prilagodba ulaza u dječji odjel Gradske knjižnice · arhitektonska prilagodba u Dom kulture, Galženica 5 · ugrađena taktilna staza u dvorani Gorica · sjedala dvorane Gorica označena na Brailleovom pismu
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · Gradska knjižnica Velika Gorica · POU Velika Gorica
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2020. - 2024. godine
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	<ul style="list-style-type: none"> · otežan pristup u dječji odjel Gradske knjižnice · otežan pristup kazališnoj dvorani u kojoj se odvijaju predstave za djecu te Galeriji Galženica u zgradi Doma kulture · Dvorana Gorica nije prilagođena slabovidnim i slijepim osobama što otežava njihovu orijentaciju u prostoru i praćenje programa
<i>Aktivnost 2. Izvršiti komunikacijske prilagodbe kojima se olakšava razumijevanje i praćenje kulturnih sadržaja tj. poboljšava doživljaj programa</i>	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · 1 izložba koja će interpretirati kulturnu (materijalnu i nematerijalnu) baštinu na prihvatljiv način za osobe s invaliditetom · 1 kazališna predstava u kojoj je osiguran komunikacijski posrednik, titlovanje i/ili naracija za osobe oštećena vida i sluha · instalirana induktivna petlja u Dvorani Gorica · 1 puta godišnje tiskati raspored programa kulturnih događanja na Brailleovom pismu · nabava 1-2 primjerka knjižnične građe prilagođene osobama s invaliditetom · 10 - tak edukativnih radionica kojima će se osobama s invaliditetom olakšati pristup i razumijevanje kulturnih sadržaja
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Muzej Turopolja · Pučko otvoreno učilište Velika Gorica · Grad Velika Gorica · Gradska knjižnica Velika Gorica
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · 2020. - 2024. godine
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	<ul style="list-style-type: none"> · stalni postav i izložbe koje organizira Muzej Turopolja nisu prilagođene slabovidnim i slijepim osobama · kazališne predstave nisu prilagođene osobama s invaliditetom · trenutačna opremljenost dvorane Gorica ne zadovoljava potrebe osoba s invaliditetom jer nema suvremenu tehnologiju koja omogućuje praćenje kulturnih sadržaja · ne postoji raspored programa kulturnih događanja tiskanih na Brailleovom pismu · trenutačno stanje knjižnog fonda prilagođenog osobama s teškoćama čitanja je 25 dječjih knjiga · dječji odjel Gradske knjižnice održao je 8 edukativnih radionica za djecu s poteškoćama čitanja
2. MJERA: POTICATI I ORGANIZIRATI PROJEKTE KOJI AFIRMIRAJU KREATIVNE I UMJETNIČKE MOGUĆNOSTI OSOBA S INVALIDITETOM, UKLJUČUJUĆI I PROJEKTE KOJI POTIČU UMREŽAVANJA I UKLJUČENOST OSOBA S INVALIDITETOM U PROJEKTE INSTITUCIONALNE I NEOVISNE KULTURE	
<i>Aktivnost 1. Poticati programe ustanova, udruga i drugih subjekata u kulturi koji na profesionalnoj i amaterskoj razini djelovanja afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom</i>	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · utvrđena pravila integracije osoba s invaliditetom u kulturne sadržaje u

	dokumentaciji koja regulira financiranje kulturnih djelatnosti (odluke, pravilnici, kriteriji)
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · kulturne ustanove Grada Velike Gorice · udruge osoba s invaliditetom
Rokovi:	· 2020. - 2024. godine
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Nisu se posebno vrednovali niti sufinancirali projekti ustanova, udruga i drugih subjekata u kulturi koji afirmiraju uključivanje osoba s invaliditetom.
Aktivnost 2. Organizirati projekte koji afirmiraju kreativne i umjetničke mogućnosti osoba s invaliditetom	
Pokazatelji:	· 3 do 4 programa kojima se afirmiraju kreativne i umjetničke sposobnosti osoba s invaliditetom
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· ustanove i udruge kulture Grada Velike Gorice, udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom
Rokovi:	· 2020. - 2024. godine
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Svake godine, u okviru akcije Volim život, održavaju se izložbe radova korisnika Udruge „Suncokret“ te korisnika Centra za odgoj i obrazovanje Velika Gorica. U 2018. godini održana je izložba pod nazivom <i>Umjetnost jednakih mogućnosti</i> na kojoj su prikazani digitalni grafički radovi te keramički radovi naših sugrađana s invaliditetom. U okviru akcije, u gradskoj knjižnici, održano je i predstavljanje knjige čiji je autor osoba s invaliditetom.
3. MJERA: PODIZATI RAZINU SVIJEŠTI JAVNOSTI O PRAVIMA OSOBA S INVALIDITETOM NIZOM RAZLIČITIH AKTIVNOSTI KOJE PRIDONOSE OPĆOJ TOLERANCIJI ZA RAZNOLIKOST U DRUŠTVU I SUZBIJANJU STEREOTIPA I DISKRIMINACIJE OSOBA S INVALIDITETOM	
Aktivnost 1. Organizacija događanja koja promoviraju prava osoba s invaliditetom	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · objavljena najmanje 1 tiskovina (publikacije, knjige, tekstovi i drugo) koje pridonose općoj toleranciji · održana najmanje 2 projekta koji senzibiliziraju lokalnu zajednicu (manifestacije, akcije, promocije, tribine i ostali sadržaji)
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · kulturne ustanove Grada Velike Gorice · udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom
Rokovi:	· 2020. - 2024. godine
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Objavljene tiskovine na području Grada (publikacije, knjige, tekstovi i drugo) a koje pridonose općoj toleranciji. Trenutačno postoji dodjela počasnog članstva za dvije „najčitačice“ Srednje strukovne škole Velika Gorica (osobe invaliditetom). Provodi se besplatno učlanjenje u Knjižnicu za osobe s invaliditetom – trenutačno broji 287 članova.

IX. SPORT, REKREACIJA I RAZONODA

Bavljenje sportom djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom pridonosi njihovom općem zdravstvenom stanju, samopotvrđivanju i uključivanju u život zajednice. Sportske aktivnosti umanjuju negativne posljedice invaliditeta, a mogu se promatrati i kao nadopuna metodama fizikalne terapije. Osobe s invaliditetom zbog određenih intelektualnih, osjetilnih ili tjelesnih oštećenja nisu u mogućnosti priključiti se redovnim sportskim sadržajima, stoga je potrebno kontinuirano osigurati uvjete za bavljenje športom i daljnji razvoj športa osoba s invaliditetom kroz podršku klubovima u kojima oni treniraju. Osiguranje uvjeta podrazumijeva osiguranje prostora i opreme prilagođene osobama s invaliditetom, stručnog kadra, asistenata prilikom trenažnog procesa te aktivno podupiranje sportaša koji postižu vrhunske sportske rezultate.

Sažetak postignuća od 2009. do 2018. godine.

U području sporta i rekreacije u proteklom desetogodišnjem razdoblju napravljen je veliki iskorak i ostvareni su prepoznatljivi rezultati. Sustavno i organizirano bavljenje sportom započelo je 2008. godine unutar *Športskog društva osoba s tjelesnim invaliditetom Uspon*. Tijekom vremena sport osoba s invaliditetom se razvijao te su stvoreni uvjeti za osnivanje *Sportskog saveza osoba s invaliditetom Velike Gorice*. *Sportski savez osoba s invaliditetom* čine Stolnoteniski klub osoba s invaliditetom *Uspon*, Judo klub *FUJI*, Atletski klub osoba s invaliditetom *Uspon*, Boćarski klub osoba s invaliditetom „*Marijan Dobrinčić*“ te *Športsko društvo osoba s invaliditetom Uspon*. Za pripreme i rekreaciju osobe s invaliditetom od 2010. godine koriste teretanu koja je u potpunosti prilagođena njihovim potrebama.

Sportaši sa invaliditetom tijekom promatranog razdoblja nastupali su na državnim, europskim i svjetskim prvenstvima te ostvarili zapažene rezultate. Od uspjeha, važno je naglasiti prve nastupe velikogoričkih atletičara i stolnotenisača za hrvatsku reprezentaciju 2012. godine. Veliki uspjeh ostvario je atletičar Velimir Šandor koji je 2015. osvojio brončanu medalju na Svjetskom atletskom prvenstvu u Dohi, 2016. godine, srebrenu medalju na Europskom prvenstvu u Grossetu, brončanu medalju na 15. POI u Rio de Janeiro te 2017. broncu na Svjetskom prvenstvu u Londonu. Stolnotenisačica Mirjana Lučić nastupila je na POI u Rio de Janeiro i osvojila 5. mjesto, a 2017. godine na Svjetskom ekipnom stolnoteniskom prvenstvu u Bratislavi osvojila je broncu. Nikica Kasunić i Marko Turković 2017. godine ulaze u Hrvatsku boćarsku reprezentaciju, a 2018. godine, Nikica Kasunić osvaja Kup Hrvatske u svojoj kategoriji. Stolnotenisačica Marija Martinović kao najbolja juniorka u Republici Hrvatskoj, nastupala je za B reprezentaciju Hrvatske.

Veliko priznanje u promociji sporta i rekreacije djece s teškoćama u razvoju dobio je Judo klub osoba s invaliditetom *Fuji* kojemu je dodijeljena nagrada Europske komisije za poboljšanje integracije djece s teškoćama u razvoju u društvenu zajednicu.

S ciljem promidžbe sporta i rekreacije osoba s invaliditetom od 2009. godine održava se manifestacija *Dan jednakih mogućnosti*.

Od 2010. godine redovito se održavaju stolnoteniski kupovi Velike Gorice za osobe s invaliditetom, od 2012. održavaju se kupovi u elektroničkom pikadu za osobe s invaliditetom, od 2013. održavaju se bacački atletski mitinzi za osobe s invaliditetom te od 2014. boćarski memorijal za osobe s invaliditetom „*Marijan Dobrinčić*“.

Ovim sportskim rezultatima Velika Gorica postala je vodeći grad u razvoju sporta i rekreativnih aktivnosti u Zagrebačkoj županiji.

Ciljevi i očekivani ishodi u razdoblju od 2020. do 2024. godine:

- poboljšati prostorne, materijalne, kadrovske i financijske uvjete za kvalitetnije bavljenje sportskim aktivnostima;
- stvoriti uvjete za osnivanje univerzalne športske škole za djecu s teškoćama u razvoju;
- stvoriti uvjete za masovnije bavljenje sportsko-rekreativnim aktivnostima djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom

1. MJERA: STVARANJE UVJETA ZA OSNIVANJE SPORTSKE ŠKOLE ZA DJECU S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU	
Aktivnost 1. Osigurati pristupačnu sportsku dvoranu veličine 300 m2 za potrebe djece s teškoćama u razvoju	
Pokazatelji:	· osigurana pristupačna sportska dvorana za potrebe osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica · SSOI Velika Gorica
Rokovi:	· 2022. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Djeca s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom svoje treninge održavaju na više lokacija, u prostorima koji po svojoj veličini i pristupačnosti ne zadovoljavaju njihove potrebe.
Aktivnost 2. Osnivanje športske škole za osobe s invaliditetom te djecu s teškoćama u razvoju	

Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj novih sportskih sadržaja · povećan broj članova, djece s teškoćama u razvoju koji je uključen u sportske aktivnosti
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · SSOI Velika Gorica
Rokovi:	· do 2023. godine
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Trenutno je u klubove uključeno 30 djece u dobi do 15 godina te 17-ero djece u dobi od 16-21 godine. Stvaranjem prostornih uvjeta otvorila bi se mogućnost uključivanja većeg broja djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom u sportske aktivnosti. Osnivanjem sportske škole za djecu s teškoćama u razvoju djeca od najranije dobi imala bi priliku sustavno se baviti sportom.
2. MJERA: POBOLJŠATI PROSTORNE UVJETE ZA SPORTSKO-REKREATIVNE AKTIVNOSTI OSOBA S INVALIDITETOM	
Aktivnost 1. Osigurati pristupačnu dvoranu veličine 150 m2 za sportsko - rekreativne aktivnosti osoba s invaliditetom	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · osigurana pristupačna sportsko-rekreativna dvorana (teretana) · povećan broj sprava prilagođenih osobama s invaliditetom · povećan broj članova koji koriste teretanu u istoj satnici
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · SSOIVG
Rokovi:	· 2022. godina
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Rekreativne aktivnosti osoba s invaliditetom provode se u školskoj dvorani OŠ E. Kumičića, gdje su im na raspolaganju: ručni utezi, utezi diskovi, girje, veslački ergometar, šipke za dizanje utega, benč klupe, kros mašine, Pec deck ili razvlačenje, višenamjenske klupe, elastične trake za vježbanje, ravnotežna polulopta, medicinske lopte, mreža za zimsko bacanje diska i sl. Za spremanje športske opreme nabavljen je kontejner. Osim male dvorane, osobama s invaliditetom povremeno je dostupna i velika školska dvorana. Trenutni broj korisnika rekreacije je 20. No budući da se broj korisnika povećava, povećava se i potreba nabave novih sprava, a samim tim i dodatnog prostora koji bi bio dostupan osobama s invaliditetom.
3. MJERA: SUSTAVNO FINANCIRANJE RADA SPORTSKOG SAVEZA OSOBA S INVALIDITETOM GRADA VELIKE GORICE	
Aktivnost 1. Osiguranje sredstava na zasebnoj proračunskoj poziciji za rad SSOIVG u iznosu od od 3-5% sredstva koja se izdvajaju za rad sportskih udruga koje okupljaju osobe bez invaliditeta	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · osigurana zasebna proračunska pozicija · osigurana proračunska sredstva u propisanom postotku
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · SSOIVG
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	U proračunu Grada Velike Gorice postoji posebna proračunska pozicija na kojoj se planiraju sredstva za rad SSOIVG. Iznos sredstva koje Grad osigurava za rad SSOIVG u 2018. godini je 2,1%, a u 2019. godini 2,2% od iznosa koji izdvaja za rad sportskih udruga koje okupljaju osobe bez invaliditeta.

X. UDRUGE OSOBA S INVALIDITETOM U CIVILNOM DRUŠTVU

Organizacije civilnog društva kao pružatelji socijalnih usluga predstavljaju veliku pomoć i vrijednost za lokalnu zajednicu. Važnost njihovog osnaživanja prepoznata je i u *Nacionalnoj strategiji stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva* u kojoj je naglašeno da OCD-i moraju unaprijediti vlastite kapacitete za pružanje socijalnih usluga kako bi bile u mogućnosti odgovoriti na rastuće odgovornosti OCD-a te izazove društva u kojem djeluju. Nacionalna strategija i rezultati istraživanja ističu potrebu jačanja kapaciteta manjih OCD-a za upravljanje projektima: kako onih financijske prirode, tako i što se tiče ljudskih resursa potrebnih za pružanje profesionalnih socijalnih usluga, unaprjeđenje infrastrukture za održiv razvoj OCD-a na lokalnim razinama.

Prema rezultatima istraživanja koje je Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske proveo na uzorku od 119 udruga, organizacije civilnog društva najčešće pružaju sljedeće socijalne usluge:

- a) usluge usmjerene na podizanje kvalitete i kulture življenja,
- b) usluge psihosocijalne podrške,
- c) usluge savjetovanja (pojedince i obitelji, zlostavljane djece i žena),
- d) podrške mladima te tretman nasilnika,
- e) te usluge dnevnog informiranja i društvenog osvježavanja.

Jako je važna zagovaračka uloga udruga osoba s invaliditetom, kao organizacije civilnog društva, te njen utjecaj na kreiranje javnih politika. S ciljem dostupnosti novih usluga u zajednici, kao i poboljšanja postojećih usluga, potrebno je dodatno raditi na unaprjeđenju njihovih kapaciteta. U Velikoj Gorici, u području skrbi za osobe s invaliditetom nedovoljno je razvijen civilni sektor te se uočava potreba poticanja njegovog širenja i unaprjeđivanja.

Sažetak postignuća od 2009. do 2018. godine

Predstavnici udruga osoba s invaliditetom uključeni su u rad *Povjerenstva za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice* te su važni dionici u kreiranju mjera i aktivnosti I. i II. velikogoričke strategije. Također su važni nositelji pojedinih strateških mjera.

Sukladno *Uredbi o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine, br.26/15.)*, Grad Velika Gorica početkom svake godine raspisuje *Javni poziv za dodjelu financijskih potpora za programe/projekte udruga iz područja socijalno-humanitarne i zdravstvene djelatnosti te braniteljskih udruga od interesa za Grad Veliku Goricu*. Prilikom određivanja prioritetnih područja koja su od interesa za Grad Veliku Goricu, važno mjesto zauzima područje skrbi za osobe s invaliditetom te aktivnosti koje unaprjeđuju kvalitetu života osoba s invaliditetom.

Putem navedenog poziva financiraju se programi udruga osoba s invaliditetom s područja Grada Velike Gorice, ali i s područja Grada Zagreba i Zagrebačke županije, koje pružaju usluge korisnicima s našega područja. S udrugama osoba s invaliditetom je razvijen partnerski odnos u procesu ostvarivanja prava na besplatan javni gradski prijevoz.

Kroz financiranje programa rada udruge Suncokret, koja je jedina udruga na našem području koja okuplja osobe s invaliditetom, bez obzira na vrstu i stupanj invaliditeta, izdvajaju se sredstva za naknadu za zaposlenje jedne osobe s invaliditetom.

Prostorni uvjeti za rad udruge Suncokret su 2009. godine unaprijeđeni na način da je udruga dobila na korištenje prostor koji je arhitektonski pristupačan osobama s invaliditetom te je na raspolaganju udruzi 7 dana u tjednu. No, tijekom desetogodišnjeg razdoblja djelovanja udruge u tom prostoru, s obzirom na porast broja članova udruge te širenje aktivnosti udruge, prostor više nije zadovoljavajući. Kako bi se udruga mogla razvijati te kvalitetno provoditi svoje programe potrebno je osigurati prostor koji zadovoljava njene potrebe.

Ciljevi i očekivani ishodi u razdoblju od 2020. do 2024. godine:

- nastaviti praksu participacije predstavnika udruga u procesu kreiranja javnih politika usmjerenih osobama s invaliditetom;
- osigurati transparentan i učinkovit sustav financiranja programa i projekata za opće dobro koje provode udruge osoba s invaliditetom iz proračuna Grada Velike Gorice;
- povećan broj programa/projekata koje provode udruge osoba s invaliditetom te poticanje njihovog financiranje iz više izvora putem javnih natječaja/poziva;
- umrežavanje srodnih udruga i ustanova koje skrbe za osobe s invaliditetom s ciljem širenja usluga u zajednici;
- jačanje kapaciteta udruga u smislu samozagovaranja te profesionalizacije pružanja usluga;
- osiguranje prostornih i kadrovskih uvjeta za razvoj udruga osoba s invaliditetom.

1. MJERA: RAZVIJATI PARTNERSTVO JAVNE UPRAVE S UDRUGAMA OSOBA S INVALIDITETOM	
<i>Aktivnost 1. Osigurati sudjelovanje predstavnika udruga u gradskim radnim tijelima koja predlažu javne politike usmjerene osobama s invaliditetom</i>	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · predstavnici udruga osoba s invaliditetom imenovani su u radnim gradskim tijelima koja predlažu javne politike usmjerene osobama s invaliditetom · broj održanih sjednica radnih tijela
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Grad Velika Gorica · udruge osoba s invaliditetom
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Dva člana udruge Suncokret imenovana su u <i>Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice</i> te aktivno sudjeluju u njegovom radu.
2. MJERA: POTICATI I RAZVIJATI SURADNJU UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM S OSTALIM NEPROFITNIM ORGANIZACIJAMA	
<i>Aktivnost 1. Poticanje partnerstva između udruga osoba s invaliditetom i drugih neprofitnih organizacija</i>	
Pokazatelji:	· broj formaliziranih partnerstva prilikom prijave na javne pozive
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· udruge i druge neprofitne organizacije
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Do sada nije bilo partnerstva prilikom prijave na javne pozive koje objavljuje Grad Velika Gorica.
3. MJERA: SUSTAVNO FINANCIRATI PROGRAME UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM	
<i>Aktivnost 1. Objava Javnog poziv za dodjelu financijskih potpora za programe/projekte udruga čije je djelovanje usmjereno na unaprjeđenje kvalitete života osoba s invaliditetom</i>	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · raspisan javni poziv · broj programa/projekata čiji nositelji su udruge, a koji su usmjereni na poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Podrška 7 programa koji su usmjereni na poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom, a koje provode udruge.
<i>Aktivnost 2. Dodatno vrednovati projekte i programe za čiju provedbu se financiraju i plaće osoba s invaliditetom</i>	
Pokazatelji:	· broj financiranih projekata/programa udruga za čiju provedbu se financiraju i plaće osoba s invaliditetom
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica
Rokovi:	· kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Kroz financiranje programa udruge Suncokret, financira se i plaća za jednu osobu s invaliditetom. Isto tako, kroz program Udruge slijepih Zagreb, sufinancira se naknada za zaposlene osobe s invaliditetom.
4. MJERA: OSIGURANJE PROSTORNOG I STRUČNOG KAPACITETA UDRUGA OSOBA S INVALIDITETOM	
<i>Aktivnost 1. Osiguranje prostornih uvjeta za rad udruge Suncokret</i>	
Pokazatelji:	· osiguran zadovoljavajući prostor za rad udruge
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	· Grad Velika Gorica
Rokovi:	· 2020. godina

Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Udruzi Suncokret je 2009. godine dodijeljen prostor na korištenje koji je u tom trenutku zadovoljavao potrebe udruge. Zbog povećanog broja članova i širenja njenih aktivnosti postojeći prostor više nije zadovoljavajući.
Aktivnost 2. Poticanje sustavne edukacije voditelja i članova udruga za različita područja djelovanja	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · broj edukacija koje su održane · broj osoba koje su educirane
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · udruge i ustanove koje provode edukativne programe iz područja skrbi za osobe s invaliditetom
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Nemamo pokazatelje o broju održanih edukacija te broju članova koji su prisustvovali edukacijama.
5. MJERA: UNAPRIJEDITI VIDLJIVOST UDRUGE	
Aktivnost 1. Predstavljanje rada udruga zajednici kroz obilježavanje dana udruga te dana osoba s invaliditetom	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · Dani otvorenih vrata udruga · medijsko predstavljane rada udruge
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · udruge osoba s invaliditetom · mediji
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Udruga Suncokret je sudionik Dana otvorenih vrata udruga. Tijekom godine sudjeluje u obilježavanju Međunarodnog dana osoba s invaliditetom te Nacionalnog dana osoba s cerebralnom paralizom.
Aktivnost 2. Uspostava sustava volontiranja u udrugama osoba s invaliditetom te povezivanje s volonterskim centrom i znanstvenim institucijama iz područja društveno-humanističkih znanosti	
Pokazatelji:	<ul style="list-style-type: none"> · uspostavljena suradnja s volonterskim centrom · uspostavljena suradnja sa znanstvenim institucijama iz područja društveno-humanističkih znanosti · broj volontera u udruzi · broj volonterskih sati
Odgovorne/provedbene institucije i organizacije:	<ul style="list-style-type: none"> · Klub mladih Velika Gorica · znanstvene institucije društveno-humanističkog područja · udruga Suncokret
Rokovi:	<ul style="list-style-type: none"> · kontinuirano
Polazni podaci (u odnosu na koje će se mjeriti postignuće):	Gorički klub mladih je nositelj mnogih aktivnosti u kojima sudjeluju mladi. Kako bi se razvijalo volonterstvo u udruzi važno je povezivanje s mladima iz lokalne sredine te uključivanje u njihove aktivnosti i mladih sa invaliditetom. U tom smjeru su učinjene određene inicijative koje se dalje trebaju razvijati. Nije uspostavljena suradnja sa znanstvenim institucijama iz područja društveno-humanističkih znanosti.

4. ZAVRŠNE ODREDNICE

1. Upravni odjel za društvene djelatnosti i *Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice* određuju se koordinatorima provedbe *Strategije izjednačavanja mogućnosti i prava osoba s invaliditetom Grada Velike Gorice u razdoblju od 2020. do 2024. godine*.
2. Gradska upravna tijela, ustanove i trgovačka društva u vlasništvu Grada Velike Gorice dužni su provoditi mjere i aktivnosti iz *III. velikogoričke strategije* radi promicanja prava i unaprjeđivanja položaja osoba s invaliditetom u Gradu Velikoj Gorici i osiguravanja uvjeta za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom.
3. Mjere i aktivnosti navedene u *III. velikogoričkoj strategiji* uspješno će se i pravodobno provoditi samo uz stalnu koordinaciju između pojedinih nositelja.
4. *Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice* će koordinirati, poticati i pratiti provođenje pojedinih mjera i pružati stručnu i savjetodavnu pomoć nositeljima i suradnicima provođenja mjera i aktivnosti.
5. *Povjerenstvo za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice*, u suradnji s Upravnim odjelom za društvene djelatnosti Grada Velike Gorice te drugim mjerodavnim gradskim upravnim tijelima, izradit će Akcijski plan provedbe *Strategije* nakon njenog donošenja.
6. Upravni odjeli Grada, ustanove i trgovačka društva u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Grada dostaviti će Upravnom odjelu za društvene djelatnosti do 15. siječnja svake godine izvješća o provedbi mjera iz svoje mjerodavnosti. Upravni odjel za društvene djelatnosti će do 15. veljače objedinjeno izvješće dostavljati *Povjerenstvu*.
7. *Povjerenstvo* će jednom godišnje izvijestiti Gradsko vijeće o provedbi mjera i aktivnosti iz *III. velikogoričke strategije*.
8. *Strategija izjednačavanja mogućnosti i prava za osobe s invaliditetom Grada Velike Gorice u razdoblju od 2020. do 2024. godine* objavit će se u Službenom glasniku Grada Velike Gorice.

KLASA:
URBROJ:

Velika Gorica;

PREDSJEDNIK
GRADSKOG VIJEĆA

Neven Karas